

Zomernota 2020

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Aanbiedingsbrief	5
Hoofdstuk 1: Leeswijzer	8
Hoofdstuk 2: Actueel financieel beleid	9
2.1 De financiële positie geactualiseerd	9
2.2 Budgetafwijkingen 2020	9
2.3 Ontwikkeling algemene bestemmingsreserve	10
Hoofdstuk 3: Tussentijdse verantwoording per programma	11
3.1 Inleiding	11
3.2 Programma's	12
Programma 1 Ruimtelijke ontwikkeling, woon- en werkomgeving	13
Programma 2 Integraal beheer openbare ruimte	16
Programma 3 Onderwijs, werk en inkomen	19
Programma 4 Maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp	23
Programma 5 Duurzaamheid en energietransitie	26
Programma 6 Economie	29
Programma 7 Sport, cultuur en maatschappelijk vastgoed	32
Programma 8 Openbare orde en veiligheid	36
Programma 9 Bestuur en dienstverlening	38
3.3 Overzicht algemene dekkingsmiddelen, resultaten en onvoorzien	40
3.3.1 Treasury	40
3.3.2 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	40
3.3.3 Overige baten en lasten	42
Hoofdstuk 4: Investeringskredieten	44
4.1 Inleiding	44
4.2 Exploitatievoordeel doorschuiven kredieten	44
Hoofdstuk 5: Bedrijfsvoering	46
5.1 Inleiding	46
5.2 Organisatieontwikkeling	46
5.3 Medewerkers	46
5.4 SPP/Loonsomkader	46
5.5 Huisvesting	47
5.6 DOWR	47
5.7 Informatiemanagement	47
5.8 Bescherming persoonsgegevens	47
5.9 Heroverweging oud beleid	47
5.10 Rechtmatigheidsverklaring	47
Hoofdstuk 6: Sociaal domein	48
6.1 Inleiding	48
6.2 Sociaal domein breed	48

6.3 Stand van zaken Wmo	49
6.4 Stand van zaken Jeugd	49
6.5 Stand van zaken Participatie	50
6.5.1 Wet sociale werkvoorziening	51
6.6 Ontwikkeling reserves sociaal domein	51
6.7 Resumé	52
Hoofdstuk 7: Stand van zaken bouwgrondexploitatie	53
7.1 Inleiding	53
7.2 Algemeen.....	53
7.2.1 Woningbouw.....	53
7.2.2 Bedrijvenmarkt.....	53
7.2.3 Actuele onderwerpen.....	53
7.3 Bouwgrond in exploitatie	54
7.4 NIEGG (Nog niet In Exploitatie Genomen Gronden)	57
7.5 Risico's	59
7.6 Reservepositie grondexploitatie	60
7.7 Parameters	62
Hoofdstuk 8: Financiële overzichten	63
Bijlagen	69

De projectenrapportage Gebiedsontwikkeling 2020 is een afzonderlijk boekwerk.

Aanbiedingsbrief

Raalte, 18 augustus 2020

Onderwerp: vaststelling zomernota 2020

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u de zomernota 2020 aan. In de zomernota wordt de tussentijdse balans opgemaakt over het eerste halfjaar 2020. Een zeer bijzonder half jaar waarbij wij vanaf eind februari 2020 zijn geconfronteerd met de coronacrisis.

Coronacrisis

De uitbraak van het coronavirus eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie heeft geleid tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak van de gevolgen van het coronavirus kijken wij wat we, aanvullend op de landelijk maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Zo konden inwoners en ondernemers tijdelijk uitstel van belastingen aanvragen. Ook heeft de gemeente de landelijke uitkeringsmaatregel Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (Tozo) uitgevoerd. Om goed en tijdig antwoord te kunnen geven op vragen vanuit de samenleving heeft het college voor het zomerreces een besluit genomen over een aantal beheersmatige (steun)maatregelen. Deze steunmaatregelen richten zich op leges evenementenvergunningen welke niet hoeven te worden terugbetaald en een tegemoetkoming bij eenmalige subsidies. Uw raad is hier begin juli 2020 via een informatienotitie over geïnformeerd. Na de zomervakantie willen wij uw raad de meer beleidsmatige keuzes voorleggen, zodat u daar in een breder perspectief besluiten over kunt nemen.

Uitvoering begroting 2020

De coronacrisis raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. We hebben direct actief gehandeld door o.a. het inrichten van een crisisorganisatie, het borgen van continuïteit van vitale processen en er zijn nauwe contacten (geweest) met allerlei geledingen in de samenleving zoals ondernemers, organisatoren van evenementen, zorgaanbieders en het onderwijs. Daarnaast is getracht de reguliere werkzaamheden zo veel mogelijk doorgang te laten vinden, waarbij de medewerkers met behulp van digitale (vergader) hulpmiddelen zo veel mogelijk vanuit huis werk(t)en.

Daarnaast zijn ook processen en procedures opgeschort, aangepast of hebben vertraging opgelopen. Zo is o.a. besloten de woonvisie na het zomerreces op te pakken en is de economische agenda uitgesteld naar de tweede helft van 2020. Ook de procedure voor het vaststellen van de omgevingsvisie is aangepast.

Onzekere factor in deze zomernota blijft natuurlijk de gevolgen van de coronacrisis. De beleidsinhoudelijke effecten zijn, voor zover daar nu inzicht in bestaat, aangestipt bij de verschillende beleidsprogramma's. Er zijn echter nog veel onzekerheden met betrekking tot het inhoudelijk en financieel perspectief als gevolg van de coronacrisis. In deze zomernota staan dan ook meer "oranje" en "rode" stoplichten dan we bij een reguliere zomernota gewend waren.

Actueel financieel beeld

Het financieel resultaat van deze zomernota laat een aanzienlijk positief resultaat zien voor het jaar 2020, een negatief resultaat voor het jaar 2021, terwijl de jaren 2022 en 2023 weer een positief resultaat laten zien. Zie onderstaande tabel:

- is voordeel

Resultaat zomernota 2020	2020	2021	2022	2023
Voordelig	-€ 2.151.095		-€ 654.431	-€ 112.117
Nadelig		€ 399.334		

De (meerjarig) positieve resultaten worden met name veroorzaakt door de positieve ontwikkeling van de algemene uitkering 2020-2023 op basis van de meicirculaire 2020 ten opzichte van de meicirculaire 2019. Hierbij is het goed te vermelden dat de aanstaande herijking van het gemeentefonds met ingang van het begrotingsjaar 2022 nog op PM is geraamd, terwijl de verwachting is dat Raalte “zomaar” nadeel gemeente kan zijn met een teruglopende algemene uitkering van tussen de 0 en 100 euro per inwoner. Bij 50 euro lagere uitkering per inwoner gaat het om een structureel bedrag van ca. € 1,9 mln. Hierbij zal dan wel sprake zijn van een ingroei effect, stapsgewijs toegroeien naar een lagere algemene uitkering. De verwachting is dat de eerste financiële resultaten van deze herijking na de zomer bekend worden. Bij de decembercirculaire 2020 vindt dan de vertaling per gemeente plaats en weten we “waar we aan toe zijn”.

Het doorschuiven van kredieten van 2020 naar 2021 draagt voor een belangrijk deel bij aan het voordelig resultaat in 2020 en het nadelig resultaat in 2021. Richting de begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 willen we nog nadrukkelijker inzetten op het reëel ramen van kredieten zodat daadwerkelijke uitvoering kan plaats vinden in het betreffende begrotingsjaar.

Daarnaast blijft het zaak de ontwikkelingen in het sociaal domein scherp te monitoren. We zien dat het overschot op de WMO enigszins onder druk komt te staan en dat het tekort op de jeugd toeneemt. Om budgetneutraliteit te blijven borgen is het van belang dat er voor de lange termijn structureel evenwicht is tussen inkomsten en uitgaven sociaal domein. Voor de tussenliggende jaren kan hierbij een beroep gedaan worden op de gevormde reserve sociaal domein.

Het niveau van de algemene bestemmingsreserve komt, op basis van de cijfers in deze zomernota eind 2023 uit op € 9,9 mln. Bij de begroting 2020 was per eind 2023 een bedrag van € 4,82 mln. voorzien. Belangrijkste oorzaken van deze toename van ruim € 5 mln. zijn:

- de afroming van de alg. reserve grondbedrijf bij de jaarrekening 2019 € 2,0 mln.
- toevoeging van het (netto) rekeningresultaat 2019 € 0,57 mln.
- resultaat van de zomernota 2020-2023 € 2,51 mln.

Stand van zaken bouwgrondexploitatie/ projectenrapportage 2020

Bij deze zomernota is de jaarlijkse projectenrapportage 2020 gebiedsontwikkeling gevoegd. Hierin wordt de voortgang van de grondexploitaties weergegeven.

Tot slot

Wij hopen dat deze zomernota 2020 voldoet aan uw informatiebehoefte en zien uit naar de behandeling in uw raad.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte,

de secretaris

Karin Cornelissen

de burgemeester

Martijn Dadema

Hoofdstuk 1: Leeswijzer

Als onderdeel van de budgetcyclus wordt u de zomernota 2020 aangeboden.

In hoofdstuk 2 is het actueel financiële beeld gepresenteerd waarin ook het resultaat van de meicirculaire 2020 is verwerkt. Tevens zijn hier de grootste budgetafwijkingen en de ontwikkeling van de algemene bestemmingsreserve opgenomen.

In hoofdstuk 3 wordt informatie verstrekt over de ontwikkelingen binnen de diverse programma's. Via het 'verkeerslichtenmodel' is gerapporteerd of de in de begroting 2020 geformuleerde beleidsmatige doelstellingen op koers liggen en of deze binnen het budget behaald worden.

De betekenis van de stoplichten:

: Afwijkend van begroting zowel positief als negatief

: Dreigt af te wijken van begroting

: Conform begroting

Alleen de afwijkingen op de begroting (rood of oranje) zijn toegelicht.

In hoofdstuk 3 Algemene dekkingsmiddelen zijn de ontwikkelingen op verschillende thema's zoals het renteresultaat, de uitkomsten van de meicirculaire 2020 van het Rijk en de dividenduitkeringen gerapporteerd.

In hoofdstuk 4 is de stand van zaken betreffende investeringskredieten weergegeven.

In hoofdstuk 5 is alle relevante bedrijfsvoeringsinformatie toegelicht.

In hoofdstuk 6 is het actuele beeld betreffende het Sociaal Domein weergegeven en de gevolgen voor de reserve Zorg en reserve Participatie.

In hoofdstuk 7 is informatie over de bouwgrondexploitatie opgenomen. De toelichting op het verwachte resultaat en de voortgang per complex is in een apart boekwerk 'Projectenrapportage gebiedsontwikkeling 2020' opgenomen.

In hoofdstuk 8 is een totaaloverzicht van de financiële gevolgen van deze zomernota weergegeven.

In de bijlagen vindt u de stand van de algemene bestemmingsreserve, de mutaties in reserves, de beschikbaar gestelde kredieten, de stand van het onvoorzien en de format gekoppelde reserve afschrijvingslasten kunstgras sportterreinen.

Hoofdstuk 2: Actueel financieel beleid

2.1 De financiële positie geactualiseerd

Na vaststelling van de programmabegroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023 en het resultaat van deze zomernota laat het financieel perspectief onderstaand geactualiseerd beeld zien:

Doorkijk financieel perspectief 2020-2023 bij zomernota 2020

Bedragen * € 1.000	S=structureel E=eenmalig				- is voordeel
Omschrijving	S/E	2020	2021	2022	2023
Begrotingsresultaat 2020-2023 bij aanbidding programmabegroting 2020	S	-380	-203	26	-75
	E	3.331	1.470	512	-41
Totaal		2.951	1.267	538	-116
Financieel resultaat zomernota 2020	S	-722	-364	-804	-328
	E	-1.429	763	149	216
Doorkijk financieel perspectief 2020-2023 bij zomernota 2020	S	-1.102	-567	-778	-403
	E	1.902	2.233	661	175
		800	1.666	-117	-228

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt, is het financieel beeld positiever dan bij de begroting 2020-2023 is gepresenteerd. In het perspectief zijn de (positieve) resultaten van de meicirculaire 2020 meerjarig verwerkt. Omtrent de ontwikkelingen algemene uitkering is uw raad via een separate informatienotitie nader geïnformeerd.

2.2 Budgetafwijkingen 2020

De belangrijkste financiële meevallers zijn:

- Hogere algemene uitkering gemeentefonds
- Lagere kosten peuterwerk
- Lagere kosten leerlingenvervoer
- Lagere rentelasten / vrijval stelpost renteschommelingen
- Voordeel op kapitaallasten als gevolg van uitstel investeringen
- Voordeel doorschuiven eenmalige kredieten van 2020 naar 2021 (voordeel in 2020 is nadeel in 2021)

De belangrijkste financiële tegenvaller is:

- De vertaling van het raadsbesluit van 16 januari 2020 'nieuw evenwicht in exploitatie sportbedrijf Raalte'.

2.3 Ontwikkeling algemene bestemmingsreserve

Het verloop van de algemene bestemmingsreserve is in onderstaande tabel toegelicht. Uit deze tabel blijkt, dat de algemene reserve uitkomt op een bedrag van € 9,90 mln. per ultimo 2023. Bij de programmabegroting 2020, respectievelijk de jaarrekening 2019 was per ultimo 2023 een saldo voorzien van € 4,82 mln. en € 7,39 mln.

Stand algemene bestemmingsreserve bij zomernota 2020

Bedragen * € 1.000.000

- is voordeel

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Verwachte stand per 1 januari		-13,21	-11,23	-9,56	-9,68
Mutaties 2020 (inclusief bestaande claims)		1,18			
Dekking begrotingsresultaat 2020-2023		2,95	1,27	0,54	-0,12
Financieel resultaat zomernota 2020		-2,15	0,40	-0,65	-0,11
Verwachte stand per ultimo jaar		-11,23	-9,56	-9,68	-9,90

Hoofdstuk 3: Tussentijdse verantwoording per programma

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt informatie verstrekt over de ontwikkelingen binnen de diverse programma's.

Via het 'verkeerslichtenmodel' is gerapporteerd of de in de begroting 2020 geformuleerde beleidsmatige doelstellingen op koers liggen en of deze binnen het budget behaald worden.

De betekenis van de stoplichten:

- : Afwijkend van begroting zowel positief als negatief
- : Dreigt af te wijken van de begroting
- : Conform begroting

Alleen de afwijkingen op de begroting (rood of oranje) zijn toegelicht.

In hoofdstuk 3 Algemene dekkingsmiddelen zijn de ontwikkelingen op verschillende thema's zoals het renteresultaat, de uitkomsten van de meicirculaire 2020 van het Rijk en de dividenduitkeringen gerapporteerd.

3.2 Programma's

Programma 1 Ruimtelijke ontwikkeling, woon- en werkomgeving

Portefeuillehouder: Wethouders W. Wagenmans en D. Melenhorst
 Programmacoördinator: Domeinmanager H. Lantink

Maatschappelijk doel:

Samen met onze inwoners en ondernemers ontwikkelen we een integrale en gemeentebrede omgevingsvisie op de fysieke leefomgeving. We spelen in (waar mogelijk proactief) op de veranderende dynamiek in het buitengebied en zien kansen om agrarisch ondernemerschap en 'ander' ondernemerschap samen mogelijk te maken.

Het is goed wonen in de gemeente Raalte, waarbij wij gaan voor aantrekkelijke en leefbare (winkel)centra in alle kernen. In alle kernen moet woningbouw mogelijk zijn. We stemmen woningbouw af op de vraag, waarbij de meeste aandacht uitgaat naar starters en senioren. Inzicht in de huidige en toekomstige woningmarkt blijft hierbij van belang. Voor een vitale en leefbare gemeente zijn, naast een aantrekkelijk voorzieningenniveau, goede en veilige verkeersverbindingen (wegen en spoor) essentieel. Niet alleen het lokale wegennet, inclusief fietsvoorzieningen, maar ook het hoofdwegennet moet daarvoor op orde zijn.

		Inhoudelijk	Financiën
Doel	1. We zorgen voor de implementatie van de Omgevingswet. De nieuwe wet vraagt om een andere manier van werken. Hierbij staat voorop dat we inspelen op initiatieven, integraliteit en meer bestuurlijke afwegingsruimte.		
Acties	1.1 We stellen een Omgevingsvisie op in samenspraak met de samenleving. In die visie worden onze ambities en doelen voor de leefomgeving neergelegd. 1.2 We werken waar mogelijk mee aan initiatieven. De ruimteteam is hierbij het eerste integrale aanspreekpunt. 1.3 Via het programma 'Kracht van Salland' geven we uitvoering aan een nieuwe en duurzame invulling van het buitengebied.		
Doel	2. We verbeteren de verkeersveiligheid en bereikbaarheid, onder andere door uitvoering te geven aan de Marsroute voor de N35, inclusief verkeersveiligheidsmaatregelen, realisatie van knooppunt Raalte en de verkeersagenda.		
Acties	2.1 We blijven ons inzetten om besluitvorming over opwaardering van de N35 conform de Marsroute in deze bestuursperiode op de (landelijke) politieke agenda te krijgen. 2.2 We geven uitvoering aan de verkeersagenda, door infrastructurele maatregelen te treffen en acties uit te voeren om verkeersgedrag te beïnvloeden. Onveilige verkeerssituaties gaan we samen met betrokkenen integraal bekijken en afwegen.		
Doel	3. Samen met de Omgevingsdienst IJsselland zorgen we voor vergunningverlening, toezicht en handhaving in het fysieke domein.		
Acties	3.1 Samen met de bouwondernemers geven we verder invulling aan het verbeteren van ons proces ten aanzien van de Wabo vergunningen bouw. 3.2 De aanpak van vergunningverlening, toezicht en handhaving is risico gestuurd. Een vernieuwde risicoanalyse tool wordt in regionaal verband voorbereid.		

Doel	4. Het is goed wonen in Raalte voor alle doelgroepen, dus ook voor de doelgroepen die extra zorg behoeven. In alle kernen zijn er voldoende betaalbare huur- en koopwoningen voor de verschillende doelgroepen en we realiseren onze huisvestingstaakstelling voor vergunninghouders. Bij nieuwbouw stellen we daarnaast de woonwens van onze inwoners centraal, onder andere door het stimuleren van (collectief) particulier opdrachtgeverschap.	
Acties	<p>4.1 We geven uitvoering aan de doelstelling 'Het is goed wonen in Raalte voor alle doelgroepen' middels het opstellen/actualiseren van de woningbouwprogrammering.</p> <p>4.2 Initiatieven voor geclusterd wonen inclusief zorg voor jongeren en ouderen hebben onze warme aandacht.</p> <p>4.3 Met SallandWonen monitoren we de druk op de huurmarkt driemaal per jaar en worden aanvullende maatregelen genomen indien nodig.</p> <p>4.4 Periodiek voeren we woningmarktanalyses uit en er is structureel overleg met marktpartijen. Deze analyses zijn onder andere input voor de nieuwe woonvisie in 2020.</p> <p>4.5 We maken prestatieafspraken met SallandWonen en de huurdersbelangenorganisaties, over de diverse relevante aspecten van de sociale woningmarkt.</p>	

Overige aspecten

Oversteek- plaatsen Raalte en Heino	Op grond van een verkeerskundige analyse is besloten op 7 locaties in Heino en Raalte de oversteek te verbeteren. Het gaat om 4 oversteken in Heino in het rondje om de kerk en 3 locaties in Raalte (Domineeskamp, Schapenstraat en Varkensmarkt). Bij het opstellen van de begroting 2020 waren de kosten voor deze maatregelen nog niet bekend. In een informatienotitie is uw raad inmiddels verder geïnformeerd. De kosten zijn begroot op € 55.000. De uitvoering is gepland voor de bouwvak van dit jaar.	
--	--	---

Toelichting Voorgesteld wordt een krediet van € 55.000 beschikbaar te stellen.

Verkabeling hoog-spanning tracé kern Raalte	Er is een opdracht verleend voor het opstellen van een basisontwerp en kostenraming voor de beoogde verkabeling van het hoogspanningstracé in de kern Raalte. Zoals reeds met uw raad gedeeld worden de kosten hiervoor meegenomen in de zomernota 2020. Na voltooiing van het basisontwerp volgt er een go/no-go moment om tot verkabelen over te gaan waarin ook de koppeling met de provinciale bijdrage en bijbehorende voorwaarden wordt gelegd.	
--	---	---

Toelichting Voorgesteld wordt om totaal € 58.528 beschikbaar te stellen voor het opstellen van een basisontwerp verkabeling Raalte kern.

**Parkeer-
plaatsen
Raalte en
Heino**

Heino:

Voor de technische voorbereidingen ten behoeve van uitbreiding van parkeerplaatsen bij station Heino voert de NS de regie op het proces en de uitvoering. Op de door het college vastgestelde uitbreidingslocatie wordt gewerkt aan een ontwerp waarbij rekening wordt gehouden met de input van aanwonenden en andere betrokken stakeholders. Uit verkennend flora en fauna- en bomenonderzoek blijkt dat er de nodige specifieke maatregelen moeten worden getroffen voor een verantwoorde realisering van de parkeerplaatsen. De uitvoering zal naar verwachting plaatsvinden in 2021.

Raalte:

Uitvoering van de aanvullende parkeerplaatsen is gepland in 2021. Het project om te komen tot de definitieve uitvoering is nog niet gestart. Ontwikkeling is wel dat er inmiddels een integraal project is opgestart met Prorail, Provincie en NS waarbij de stationsomgeving Raalte integraal onder de loep wordt genomen. Dit omdat er investeringen moeten plaatsvinden in de spoorinfrastructuur ten behoeve van het creëren van meer capaciteit. Gevolg zou kunnen zijn dat de geplande uitbreiding van parkeerplaatsen in 2021 in een tijdelijke vorm moet worden gegoten. Wanneer de tijd daar rijp voor is, zullen wij u informeren over de keuzes als deze afwijkend zijn van de eerder vastgestelde plannen”.

Toelichting n.v.t.

**Verkeers-
oplossing
entree
Raalte-N
B. Zuid.In.**

Vanwege de ontwikkeling van Knooppunt Raalte verandert de entree van Raalte-Noord, waaronder het plan Franciscushof. Er moet een nieuwe verkeersoplossing gemaakt worden voor het kruispunt Burgemeester Zuidwijklaan-Landrechtweg met daarbij een nieuwe entree van het plan Franciscushof. Voor de dekking van de kosten is reeds een claim gelegd op de reserve bovenwijkse voorzieningen.

Toelichting Voorgesteld wordt een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 50.000 ten laste van de reserve bovenwijkse voorzieningen voor het opstellen van een ontwerp voor het nieuwe kruispunt.

**Gevolgen
corona**

Vertraging processen en procedures.

Als gevolg van de coronacrisis zijn meerdere processen en procedures opgeschort, aangepast of vertraging opgelopen. Zo is besloten om de Woonvisie na het zomerreces op te pakken en is de procedure voor het vaststellen van de Omgevingsvisie aangepast. Daarnaast hebben meerdere ruimtelijke procedures vertraging opgelopen met name doordat bijeenkomsten e.d. in eerste instantie niet hebben kunnen plaats vinden. Vooralsnog heeft dit nog niet geleid tot onoverkoombare problemen.

Programma 2 Integraal beheer openbare ruimte

Portefeuillehouder: Wethouder J. van Loevezijn
 Programmacoördinator: Domeinmanager R. van Harten

Maatschappelijk doel:

Onze openbare ruimte is het visitekaartje van de gemeente, waarbij wij het gebruik en de gebruiker centraal stellen. Wij werken aan een toekomstbestendige woon-, werk- en leefomgeving voor de inwoners, ondernemers en bezoekers. Daarnaast willen we de betrokkenheid van de gebruikers van de openbare ruimte bij het beheer en onderhoud ervan vergroten.

Ook de gemeentelijke gebouwen die meestal rechtstreeks door inwoners van Raalte gebruikt worden, dienen in goede staat te zijn en voldoen aan duurzaamheidscriteria.

		Inhoudelijk	Financiën
Doel	1. We brengen de gevraagde kwaliteit en het benodigd budget voor het beheer en onderhoud met elkaar in balans. Dit speelt bijvoorbeeld bij wegbeheer, gebouwenbeheer en het boombeheer.		
Acties	1.1 De budgetten wegbeheer en boombeheer in balans brengen in relatie tot veiligheid en kapitaalvernietiging. 1.2 Het op niveau brengen van de onderhoudsbudgetten via het opstellen en actualiseren van beheerplannen. 1.3 We stellen een nieuw Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) op voor de periode 2021-2026.		
Toelichting	Om diverse redenen loopt het opstellen en actualiseren van de beheerplannen vertraging op (inhoudelijk, capaciteit, effecten coronamaatregelen). Wij actualiseren de planning waarbij wij prioriteit geven aan de beheerplannen met de grootste impact (wegen, groen, bomen, openbare verlichting en civiele kunstwerken). Onze inzet is gericht op het versnellen en intensiveren van de aanpak.		
Doel	2. We brengen de vervangingsopgave in de openbare ruimte in beeld.		
Acties	2.1 Voor de vervangingsopgave in de openbare ruimte ontwikkelen wij een strategie als basis voor een meerjareninvesteringsprogramma openbare ruimte.		
Doel	3. We werken 'Groen samen doen' verder uit en verbreden het.		
Acties	3.1 Uitwerken van Groen Samen Doen met de werkgroep Groene Agenda en mogelijke breder. Extra middeleninzet voor biodiversiteit en betrokkenheid van inwoners bij het groen.		
Doel	4. We zetten in op de aanleg van natuurlijke speelplekken in de wijk.		
Acties	4.1 Waar de mogelijkheid zich aandient om natuurlijke speelplekken aan te leggen gaan wij dit, in overleg met buurtbewoners, verder uitwerken en realiseren.		
Doel	5. We implementeren de duurzaamheidsdoelstellingen (waaronder klimaat adaptieve maatregelen) binnen het programma 2 Integraal beheer openbare ruimte en de gemeentelijke gebouwen.		

Acties 5.1 Een investeringsvoorstel rond de verduurzaming van gemeentelijke gebouwen uitvoeren.
5.2 De klimaat- en duurzaamheidsopgave opnemen bij planontwikkeling en uitvoering in de openbare ruimte.

Doel 6. We ontwikkelen klimaat adaptief beleid.

Acties 6.1 Het met betrokkenen ontwikkelen van klimaat adaptief beleid en het vaststellen van de ambitie van de gemeente.

Toelichting Het met betrokkenen ontwikkelen van klimaatadaptief beleid wordt bemoeilijkt door de coronacrisis. De inventarisatie bestaat ook uit de regionale input, dat meer tijd vraagt dan voorzien.

Overige aspecten

Eiken-proces-sierups We zetten in op het beheersbaar houden van de eikenprocessierups. De evaluatie van de eikenprocessierups en het plan van aanpak voor 2020 is dit voorjaar vastgesteld. In het plan is ingezet op een garantieafpraak bij preventieve bestrijding en meer onderzoek en monitoring naar natuurlijke bestrijding van de eikenprocessierups. Hierdoor komen de kosten voor bestrijding van de eikenprocessierups hoger uit.

Toelichting Voorgesteld wordt om rekening te houden met een eenmalige overschrijding van het budget voor plaagdieren van € 30.000. Bij de begroting 2021 wordt bezien in hoeverre dit structurele gevolgen heeft.

Begeleiding aanbesteding vervanging voertuigen Voor de begeleiding bij de Europese aanbesteding voor vervanging van de voertuigen is bij de zomernota 2019 reeds € 30.000 geraamd. Echter door het gebrek aan juiste inschrijvingen was het noodzakelijk een tweede aanbesteding te organiseren. Door deels dubbele werkzaamheden wordt op dit moment een tekort van € 17.000 verwacht. Door de uitgestelde vervanging valt een deel van de stelpost kapitaallasten dit jaar vrij. Zie hiervoor de Algemene dekkingsmiddelen.

Toelichting Voorgesteld wordt € 17.000 te ramen voor de ondersteuning bij de aanbesteding.

Aanbesteding vervanging voertuigen De vervanging van voertuigen heeft de afgelopen jaren heel beperkt plaatsgevonden. Het wagenpark bestond de afgelopen jaren grotendeels uit voertuigen die nog functioneerden, maar wel afgeschreven waren. Inmiddels is de aanbesteding van de voertuigen bijna afgerond. Er wordt een grootschalige inhaalslag gemaakt en er zijn voor de komende vier jaar raamovereenkomsten opgesteld waarbinnen de voertuigen aangeschaft kunnen worden (betreft 17 voertuigen). Met de vervanging van de voertuigen kunnen de medewerkers domein Beheer en de medewerkers van de Productie hun taken de komende jaren weer efficiënt uitvoeren. De ramingen van de voertuigen die in het vervangingsschema zijn opgenomen, zijn echter niet voldoende. Dit wordt veroorzaakt door:
1) dat de SW voertuigen voor een lagere waarde dan de nieuwprijs in het vervangingsschema zijn opgenomen.
2) arbotecnische en de ergonomische eisen die aan de voertuigen gesteld worden.
3) milieu-eisen die aan de voertuigen gesteld worden.

Toelichting Voorgesteld wordt om € 114.000 extra te ramen voor vervanging van deze voertuigen. Dit resulteert in hogere structurele kapitaallasten van € 1.322. Bij het vaststellen van het activa- en afschrijvingsbeleid is voor nieuw aan te schaffen vrachtauto's en bestelbussen de afschrijvingstermijn gewijzigd van 8 naar 10 jaar. Dit is de reden, dat de stijging in kapitaallasten gering is. Dit wordt vertaald in het vervangingsschema. Per 2023 is voor de extra kapitaallast van € 1.322 dekking binnen de stelpost reservering kapitaallasten voor reguliere vervangingsinvesteringen, welke bij de begroting 2020 is gereserveerd.

Doorbelasting straatvegen naar afval Bij de begroting 2020 is er voor gekozen de doorbelasting van het straatvegen, welke voor 33% ten laste van het product afvalverwijdering komt, te verantwoorden op de post Huisvuilinzameling binnen programma 5. Voorheen werd deze doorbelasting begroot op de post Gemeentelijke afvalverwerking(groenafval) binnen programma 2. De raming binnen programma 2 is ten onrechte blijven staan, waardoor de doorbelasting dubbel is opgenomen.

Toelichting Voorgesteld wordt de doorbelasting straatvegen binnen programma 2 structureel met € 66.897 te verlagen. Dit heeft geen gevolgen voor de afvalstoffenheffing.

Gevolgen corona

Planningsrisico's bij GRP en andere grote projecten
Door de corona-maatregelen zijn bijeenkomsten met groepen lastig te organiseren, zowel intern als extern, (bijv. ontwerpessies). Projecten kunnen daardoor vertraging gaan oplopen. In welke mate dat gaat gebeuren kan nu niet worden voorzien en is daarom niet in de kredieten vertaald.

Programma 3 Onderwijs, werk en inkomen

Portefeuillehouder: Wethouder J. van Loevezijn en G. Toeter
Programmacoördinator: Domeinmanager T. Schrör

Maatschappelijk doel:

Onze ambitie is dat iedereen naar eigen vermogen kan blijven participeren in de samenleving. We streven hierbij naar een inclusieve arbeidsmarkt, een arbeidsmarkt waarin iedereen kan meedoen. Onderwijs en overheid faciliteren de ondernemers daarbij. Voor inwoners die (tijdelijk) niet mee kunnen doen, bieden wij een vangnet.

Inwoners zijn financieel gezond, hebben werk, gaan naar school, hebben een sociaal netwerk en zijn voldoende zelfredzaam. Signalen van armoede en laaggeletterdheid worden vroegtijdig gesignaleerd. Zo willen we zo veel mogelijk problemen voorkomen. Waar dit niet lukt bieden we ondersteuning om de problemen aan te pakken. Wij kiezen daarbij voor een integrale en op het gezin/huishouden gerichte aanpak waarbij ondersteuning op het gebied van zorg, jeugd, onderwijs, werk en inkomen gecombineerd worden.

		Inhoudelijk	Financiën
Doel	1. We bieden ondersteuning aan wie (tijdelijk) niet kan voorzien in het eigen inkomen en recht heeft op een uitkering.		
Acties	1.1 Door een goede poortwachtersfunctie bewaken we de toegang tot de bijstand. 1.2 Fraude en fraudepreventie pakken we binnen het sociaal domein integraal aan.		
Doel	2. Inwoners doen maximaal mee naar eigen vermogen.		
Acties	2.1 We investeren op diverse wijzen in onze inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. 2.2 De Stichting Werk Raalte ontwikkelt zich door tot een leer- werkbedrijf voor die doelgroep. 2.3 Via het Werkgevers Servicepunt Regio Zwolle werken we samen aan een eenduidige dienstverlening en stimulans richting werkgevers voor die doelgroep. 2.4 We werken, samen met de regio Zwolle, aan de hand van de Human Capital Agenda aan een toekomstgerichte arbeidsmarkt waarbij vraag en aanbod met elkaar in balans zijn.		
Toelichting	2.2.1 De Stichting Werk Raalte is door de coronacrisis een periode gesloten geweest, waardoor er in de maanden maart, april en mei minder omzet is gedraaid. Om het daardoor ontstane tekort te compenseren, heeft zij vanuit de gemeente een eenmalige extra bijdrage ontvangen van € 150.000. Deze middelen worden ten laste gebracht van de reserve sociaal domein. Gemeenten ontvangen vanuit het Rijk een extra - nader te bepalen - bedrag voor het compenseren van deze tekorten. De verwachting is dat de compensatie van het Rijk dekkend is voor deze extra bijdrage. 2.2.2 We onderzoeken welke governance het beste past bij een toekomstbestendige inrichting van beschut werk en re-integratietaken. Medio 2020 wordt de uitkomst hiervan uitgewerkt. 2.4 De start van de lokale vertaling van de Human Capital Agenda stond gepland voor het tweede kwartaal van 2020. Vanwege de coronacrisis is dit uitgesteld. Op dit moment verkennen we, samen met de lokale ondernemerskringen, wanneer we dit traject weer opstarten en in		

hoeverre corona de insteek van het traject verandert. Deze ontwikkelingen hebben vooralsnog geen financiële consequenties.

Doel	3. Ons minimabeleid stelt inwoners met een laag inkomen in staat om mee te doen, inwoners weten de inkomensondersteunende regelingen te vinden en te benutten. Armoede onder kinderen wordt zoveel mogelijk voorkomen.	
Acties	3.1 We geven uitvoering aan het minimabeleidsplan 2019-2023. 3.2 Actief samenwerken binnen het platform Raalte Armoedevrij bevordert de bekendheid, het bereik en het gebruik van onze minimaregelingen. 3.3 Samen met partners van het platform Raalte Armoedevrij, is een panel gevormd van ervaringsdeskundigen om aan te blijven sluiten bij de behoefte van de doelgroep. 3.4 We communiceren blijvend via verschillende kanalen en diverse partners over onze minimaregelingen.	
Toelichting	In het tweede kwartaal zien we een terugloop in het aantal aanvragen voor de Meedoen-regeling. Ook het aantal aanvragen voor bijzondere bijstand ligt lager dan begroot. Of dit in de komende periode wordt ingelopen, is moeilijk te voorspellen. Door de coronacrisis zien we wel een toename van het aantal inwoners dat moet rondkomen van een laag inkomen. Wanneer dit langere tijd aanhoudt, kan dat invloed hebben op het aantal aanvragen vanuit het minimabeleid. Vooralsnog gaan we ervan uit, dat we het binnen de begroting kunnen opvangen.	
Doel	4. Schulden worden vroegtijdig gesignaleerd. En het aantal inwoners met problematische schulden dringen we terug.	
Acties	4.1 We nemen de regie op trajecten voor schulddienstverlening waarbij naast hulp hierbij stevig wordt ingezet op de aanpak van de oorzaak. 4.2 Toegang tot de schulddienstverlening is laagdrempelig, een aanvraag binnen 1 week op te pakken en in crisissituaties binnen 24 uur. 4.3 Signalering van betalingsproblemen, snelle doorverwijzing en stimuleren laagdrempelige informatievoorziening samen met partners. 4.4 We zetten in op voorlichting en trainingen om mensen preventief te informeren over besparingsmogelijkheden, ook op scholen. 4.5 Vanuit de gemeente werkt een regisseur - samen met partners - aan het duurzaam verbeteren van de positie van inwoners in een armoede- of schuldensituatie.	
Doel	5. Signaleren en terugdringen van laaggeletterdheid is een integraal onderdeel van de dienstverlening en het beleid in het sociaal domein.	
Acties	5.1 Betrekken van laaggeletterden bij het vormgeven van informatie en aanvraagprocessen en scholen van onze eigen medewerkers en partners.	
Doel	6. Voor jongeren is er een sluitende aanpak. Jongeren gaan naar school, hebben werk of een passende dagbesteding.	
Acties	6.1 Preventief aansluiten van leerplichtambtenaren en RMC-consulenten aan het multidisciplinair casuïstiekoverleg in het onderwijs. 6.2 Blijven investeren op de verbinding tussen onderwijs, leerplichtambtenaar, RMC-consulent en het Centrum voor jeugd en gezin.	

Doel 7. Kinderen in de gemeente Raalte worden optimaal voorbereid voor de basisschool doordat er de mogelijkheid is om deel te nemen aan de voorschoolse voorzieningen. Voor de kinderen met een ontwikkelingsachterstand is er extra ondersteuning in de vorm van voor- en vroegschoolse educatie.

Acties 7.1 Met de Voor- en Vroegscholen uitvoering geven aan de uitbreiding van het aantal uren VVE en de kwaliteit van VVE te verbeteren.

Toelichting Peuterwerk
Er zijn lagere kosten peuterwerk dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat de meeste ouders in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag in verband met de goede werkgelegenheid. Ze hoeven dus geen beroep te doen op de subsidie van de gemeente.

Voorgesteld wordt om eenmalig € 90.000 ten gunste te brengen van de algemene middelen.

Onderwijsachterstandenbeleid/ Kinderopvang

Bij de zomernota 2016 is er structureel € 50.000 beschikbaar gesteld bovenop de middelen van het Rijk voor Onderwijsachterstandbeleid. Destijds waren de middelen vanuit het Rijk niet voldoende om de lokale kosten te dekken. Dit is de laatste jaren wel het geval. Bij kinderopvang is er een toename van de kosten door meer sociale medische indicaties.

Voorgesteld wordt om € 53.590 (€ 50.000 + indexaties) over te hevelen naar het budget kinderopvang.

Doel 8. We investeren vanaf de eerste dag in de integratie en participatie van statushouders in de Raalter samenleving. We zijn voorbereid op de nieuwe rol en verantwoordelijkheid ten aanzien van de inburgering.

Acties 8.1 Bevorderen snelle integratie van statushouders door uitvoeren actieplan 'Thuis in Raalte'.
8.2 We kopen (sub)regionaal inburgeringstrajecten in en nemen de regie door een brede intake uit te voeren en het integratieproces te monitoren.

Overige aspecten

Inkomsten vervallen Koos de Brink In de begroting 2020 is een (structurele) inkomst begroot van € 46.815 van KOOS voor huur locatie de Brink 2. KOOS is in de loop van 2020 verhuisd naar de locatie (nieuw) Korenbloem en maakt dan ook geen gebruik meer van de locatie de Brink 2. De huurinkomsten voor 2020 van KOOS bedragen nog € 10.722 en vervallen in z'n geheel met ingang van 2021. De grond inclusief de opstallen (boekwaarde nihil) gaan over naar het Grondbedrijf.

Toelichting Voorgesteld wordt voor 2020 een nadeel te begroten van € 36.093 en met ingang van de begroting 2021 rekening te houden met een structureel nadeel van € 46.815.

Gevolgen corona

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers' (Tozo)

De 'Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers' (Tozo) is een landelijke steunmaatregel die door gemeenten moet worden uitgevoerd. Zelfstandig ondernemers van wie het inkomen (deels) is weggevallen door de coronacrisis, kunnen hun inkomen door de gemeente laten aanvullen tot bijstandsniveau. De kosten die we hier als gemeente voor maken (incl. de uitvoeringskosten) worden gecompenseerd door het Rijk.

Stijging uitkeringen

Sinds de corona-maatregelen van start zijn, zien wij een stijging van het aantal WW-uitkeringen in onze gemeente en dan met name onder jongeren. De verwachting is dat dit relatief veel kortdurende uitkeringen betreft. Dit kan gevolgen hebben voor het aantal aanvragen voor een bijstandsuitkering in de rest van 2020 en 2021. Hiermee zal er ook een groter beroep gedaan worden op ondersteuning bij het vinden van passend werk.

Programma 4 Maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp

Portefeuillehouder: Wethouder G. Toeter
 Programmacoördinator: Domeinmanager T. Schrör

Maatschappelijk doel:

Onze ambitie is dat iedereen naar eigen vermogen kan blijven participeren in de samenleving. Voor mensen die daarbij –naast de eigen mogelijkheden en ondersteuning door het eigen sociale netwerk- extra ondersteuning nodig hebben, zorgen wij voor een goed pakket aan laagdrempelige algemene voorzieningen. Dit doen we in samenwerking met onze maatschappelijke partners. In situaties waarin dit niet voldoende is, organiseren wij gespecialiseerde en individuele voorzieningen die aanvullend zijn op de eigen mogelijkheden van inwoners en hun omgeving. Wij kiezen daarbij voor een integrale en op het gezin/huishouden gerichte aanpak waarbij ondersteuning op het gebied van publieke gezondheid, zorg, jeugd, onderwijs en werk en inkomen gecombineerd wordt.

		Inhoudelijk	Financiën
Doel	1. We voorkomen dat problemen ontstaan of groter worden door tijdig signaleren, aanpakken en preventie van problemen die een risico zijn voor de zelfredzaamheid. Zoals problemen in de ontwikkeling van kinderen, de lichamelijke en geestelijke gezondheid (onder andere gezonde leefstijl), opvoeding, zelfstandig wonen, dagbesteding of in de relatie, gezin of sociaal netwerk.		
Acties	1.1 De communicatie afstemmen op de behoefte van de inwoners. 1.2 Evaluatie van kr8-samenwerking samen met onze partners en inwoners. 1.3 Invulling geven aan meer preventieve activiteiten en expertise in het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), waardoor meer lokale en eerdere ondersteuning. 1.4 Aandacht aan sociale, mentale en fysieke omstandigheden van (aanstaande) kwetsbare gezinnen als preventieve actie. 1.5 Voortgang programma Raalte Gezond met extra aandacht voor gezonde (sport)kantines en het voorkomen van eenzaamheid.		
Doel	2. We zorgen voor goede randvoorwaarden zodat senioren, mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking of (psychische) kwetsbaarheid op een verantwoorde manier en zo zelfstandig mogelijk in hun eigen huis en omgeving kunnen (blijven) wonen.		
Acties	2.1 Voortgang actieplan mantelzorgondersteuning, zodat mantelzorgers hun taken adequaat kunnen blijven uitvoeren. 2.2 Uitvoering geven aan het VN-verdrag, in samenhang met het actieplan 'Zelfstandig thuis wonen'. 2.3 We starten pilots om verder door te groeien naar een dementievriendelijke gemeente.		
Doel	3. We bieden passende ondersteuning. Inwoners (van alle leeftijden) die het niet op eigen kracht redden ontvangen adequate (maatwerk)ondersteuning.		

Acties 3.1 Binnen regio Midden-IJssel nieuwe afspraken maken over beschermd wonen en maatschappelijke opvang door decentralisatie van rijksmiddelen.
3.2 We starten met het aanbestedingstraject Wmo maatwerkvoorzieningen begeleiding.
3.3. Doorontwikkelen van resultaatgerichte, regionale inkoop Jeugdzorg en het topsegment gefaseerd invoeren.
3.4 Uitvoeren van de veranderingen in de Wet verplichte ggz (Wvvgz) en de Wet zorg en dwang (Wzd).

Doel 4. We geven verder uitvoering aan de transformatie van het sociaal domein. Onze uitgangspunten en randvoorwaarde daarbij zijn:
1. Het perspectief van de inwoner is ons uitgangspunt.
2. We zorgen voor een vast en vertrouwd aanspreekpunt per inwoner.
3. We doen wat nodig is, ook als we daarvoor buiten de gebaande paden moeten treden.
4. Randvoorwaarde: we voeren de taken in het sociaal domein budgetneutraal uit.

Acties 4.1 Uitvoering van het vastgestelde transformatieplan.
4.2 Herijking subsidiebeleid met administratieve lastenverlichting en beter inspelen op de samenleving.
4.3 Aanbesteding van een nieuwe applicatie voor het sociaal domein ter ondersteuning van integraal werken.
4.4 Met maatschappelijke partijen geven we vorm en inhoud aan een gemeenschappelijk beleidskader Sociaal Domein.

Overige aspecten

Veilig Thuis Sinds de invoering van de verbeterde wet meldcode per 1 januari 2019 is het aantal meldingen en adviesaanvragen bij Veilig Thuis IJsselland (VTIJ) fors gestegen. Als gevolg daarvan is een wachtlijst ontstaan. De wachtlijst is inmiddels stabiel, maar erg hoog. Om de wachtlijst weg te werken en orde op zaken te stellen heeft Veilig Thuis IJsselland een extra subsidieaanvraag van in totaal € 1.071.145 ingediend. Voor Raalte is dit een eenmalige extra bijdrage van € 66.804.

Toelichting Voorgesteld wordt om een eenmalige bijdrage van € 66.804 toe te voegen aan het budget Veilig Thuis ten laste van de reserve Sociaal Domein. Mogelijk volgt er een compensatie vanuit het Rijk.

GGD De GGD heeft onderzoek gedaan of er structurele ruimte in haar begroting zit. De uitkomst is dat de begroting van de GGD structureel verlaagd is met € 400.000. Het voordeel zit voornamelijk in de begroting jeugdgezondheidszorg. Het voordeel vanaf 2021 en verder worden verwerkt in de begroting 2021. Voor 2020 betekent het een eenmalig voordeel van € 28.000 (7% van € 400.000).

Toelichting Voorgesteld wordt eenmalig € 28.000 ten gunste te brengen van de algemene middelen.

Leerlingen- vervoer Er zijn lagere kosten leerlingenvervoer, mede door relatief lage tarieven.
Daarnaast wordt zelfstandig vervoer gestimuleerd.

Toelichting Voorgesteld wordt om eenmalig € 75.000 ten gunste te brengen van de algemene middelen. In 2021 wordt leerlingenvervoer opnieuw aanbesteed.

Gevolgen corona

WMO en Jeugd

1. Doorbetaling specialistische jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning

Vanwege het coronavirus hebben het Rijk en de VNG in een bestuurlijke afspraak vastgelegd dat financiering van de omzet van jeugdhulp- en Wmo-aanbieders onverminderd plaatsvindt. Dit met als doel acute liquiditeitsproblemen te voorkomen en de gevolgen van de coronacrisis voor de financiële positie in 2020 van deze zorgaanbieders te neutraliseren. Van zorgaanbieders wordt aan de andere kant verwacht dat zij zich inspinnen om de professionele inzet zo goed mogelijk te benutten en daarmee de eventuele omzetsdaling te beperken.

2. De doorontwikkeling van de regionale inkoop jeugdzorg is vanwege het coronavirus met een jaar uitgesteld. Het doorontwikkelde inkoopmodel zal ingaan per 1 januari 2022, in plaats van per 1 januari 2021. In de tussentijd wordt bekeken welke pilots en businesscases in het kader van kostenbeheersing en besparing versneld gerealiseerd kunnen worden. Dit heeft geen financiële consequenties voor de begroting, maar het realiseren van een mogelijke besparing op de jeugdhulp zal naar verwachting wel langer op zich laten wachten vanwege het uitstel van een inkoopmodel met andere (financiële en op de transformatie gerichte) prikkels. Doorontwikkeling zal vanaf 2021 ingaan en heeft voor 2020 nog geen effect.

3. Sommige acties en projecten uit het Transformatieplan worden op een later moment of in een andere vorm opgestart dan gepland, vanwege de coronacrisis. Dit heeft geen directe financiële consequenties.

Risico op eventuele meerkosten Wmo jeugd (inhaalzorg), doordat maatregelen langer doorlopen dan 1 juli en de effecten/consequenties hiervan nog niet duidelijk zijn. Er is sprake van compensatie door het Rijk, maar op dit moment is onduidelijk of deze voldoende toereikend is.

Programma 5 Duurzaamheid en energietransitie

Portefeuillehouder: Wethouder F. Niens, J. van Loevezijn en W. Wagenmans
 Programmacoördinator: Domeinmanager E. Steen

Maatschappelijk doel:

Gemeente Raalte wil in 2050 energieneutraal zijn en voldoen aan de afspraken uit het klimaatakkoord van Parijs. Dit betekent dat in 2030 de CO2 uitstoot is gereduceerd met 49%. Het opwekken van elektriciteit met hernieuwbare bronnen zal steeds meer onderdeel uitmaken van onze leefomgeving. Zonnepanelen op daken, maar ook door een mix van zonneparken, windmolens en biovergisters op het land. De energietransitie, circulaire economie en de verduurzaming en klimaatbestendige inrichting van de leefomgeving willen we met de samenleving verder vormgeven. Voor inwoners, ondernemers, maatschappelijke en publieke organisaties liggen hierin grote uitdagingen, maar ook goede kansen. Initiatieven uit de samenleving die bijdragen aan de verduurzaming van Raalte ondersteunen en faciliteren we. Tegelijkertijd starten we daar waar kansrijk of noodzakelijk zelf of in regionaal verband met initiatieven. We acteren continue op verschillende schaalniveau 's. Met onze regionale partners stellen we een regionale energiestrategie op. Via een bottom-up aanpak geven we dorpsgericht uitwerking aan de landelijke afspraken uit het klimaatakkoord. We inventariseren en stimuleren initiatieven uit de samenleving en werken aan een wijkgerichte warmtetransitievisie. Daarmee werken we richting 2050 toe naar de omschakeling van aardgas naar duurzame warmtebronnen om onder andere onze woningen te verwarmen.

		Inhoudelijk	Financiën
Doel	1. We streven naar een CO2-reductie van 49% in 2030 en een energieneutraal Raalte in 2050. De energietransitie is een grote technische en sociaal-maatschappelijke opgave die we met de samenleving en onze regionale partners verder vormgeven.		
Acties	1.1. Via een bottom-up aanpak per dorp een proces starten om tot een lokale en regionale ambitie en strategie te komen voor duurzame opwek in de gemeente Raalte en de regio West-Overijssel. 1.2. Uiterlijk in 2021 stelt de gemeente een transitievisie warmte vast, waarin duidelijk is in welke periode welke wijk van het aardgas af gaat en welke alternatieven voor aardgas er zijn.		
Doel	2. We streven naar een duurzame leefomgeving. We stimuleren en faciliteren initiatieven uit de samenleving die bijdragen aan de verduurzaming van Raalte. Via een bottom-up dorpsaanpak inventariseren en stimuleren we initiatieven, zowel gericht op besparen, duurzame opwekking bij de eigen woning alsook op land.		
Acties	2.1 We ondersteunen en faciliteren initiatieven uit de samenleving die bijdragen aan een duurzaam Raalte 2050.		
Doel	3. We streven naar duurzame bedrijven en woningen, circulaire afvalstromen en een asbestvrije leefomgeving. We zetten in op bewustwording in de samenleving over nut en noodzaak van het verduurzamen van bedrijven en woningen, het scheiden van afval en het verwijderen van asbestdaken. Vanuit onze rol treffen we daarin de nodige maatregelen. Daarmee beogen we dat steeds meer inwoners, ondernemers en maatschappelijke partijen stappen zetten naar een duurzame samenleving en leefomgeving.		

- Acties**
- 3.1. We zetten in op diverse communicatie -en stimuleringsactiviteiten om de samenleving aan te zetten om te verduurzamen.
 - 3.2. In 2020 gaat het Energieloket 3.0 van start.
 - 3.3. Vanuit de evaluatie van afvalinzameling worden enkele geringe aanpassingen doorgevoerd waarbij het verminderen van restafval de aandacht blijft vragen.
 - 3.4. Uitvoering van het Plan van aanpak Versnelling sanering asbestdaken en de ontwikkelingen hierbij blijven volgen.
 - 3.5. Diverse thema's zoals duurzaamheid en milieu zijn verankerd in het gemeentelijke inkoop- en aanbestedingsbeleid worden verder uitgerold via het actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen.
-

Overige aspecten

- Afvalstof-
fenheffing** BTW
- Gemeenten hebben de btw op kosten voor de gescheiden inzameling, sortering en/of verwerking van verpakkingsafval tot op heden gecompenseerd via het btw-compensatiefonds. Vanaf 2015 moeten gemeenten nu alsnog btw afdragen over de ontvangen bijdragen van het Afvalfonds Verpakkingen. De btw op deze kosten komt alsnog voor aftrek via de btw-aangifte in aanmerking. Zodoende zal de btw die ten onrechte is gecompenseerd via het btw-compensatiefonds, moeten worden gecorrigeerd.
- De belastingdienst legt vanwege de bijzondere omstandigheden geen verzuimboete op voor in het verleden te weinig afgedragen btw. Wel is de belastingdienst voornemens de wettelijke rente in rekening te brengen over de correcties op het btw-compensatiefonds.
- Voor het voorkomen/beperken van de wettelijke rente wordt een externe deskundige ingeschakeld om samen met de belastingdienst hierover overeenstemming te bereiken.
- Oud papier**
- De afgelopen jaren hebben we een stabiele oud papiervergoeding ontvangen waarvan we budgetneutraal de scholen en verenigingen hebben betaald.
- Na het vaststellen van de begroting 2020 is vanaf december 2019 de papierprijs sterk gedaald en vanaf maart 2020 moeten we betalen voor het oud papier. De inzamelaars ontvangen nog wel de vergoeding (€ 35,50 per ton). De vergoeding aan scholen en verenigingen wordt met ingang van het 3e kwartaal teruggebracht naar de garantievergoeding: € 32 per ton.
- Per saldo betekent dit (uitgaande van gelijke inzamelingshoeveelheden als voorgaande jaren) een verwacht tekort op oud papier van € 110.000 in 2020.
- Textiel inzameling**
- De grenzen zijn gesloten voor het transport van textiel naar de afzetlanden (onder andere gevolg corona). Hierdoor is meer opslagruimte nodig (extra kosten voor huur) of verkoop van ingezameld textiel voor een veel lagere prijs. Hiermee worden veel gemeenten geconfronteerd. Inmiddels is besloten om de containers in de gemeente wel open te houden omdat sluiting te veel nadelen geeft zoals bijplaatsingen en het scheidingsgedrag van de inwoners af neemt. Hierdoor ontstaan extra kosten. De totale meerkosten van het inzamelen in 2020 worden begroot op € 28.000. De VNG voert nog nader overleg met het Rijk over eventuele compensatie van de kosten van afvalinzameling.

Het resultaat van dit overleg is nu nog niet bekend.

Eindafrekening ROVA 2019

De eindafrekening van de ROVA 2019 geeft voor het jaar 2020 een positief resultaat van € 22.000.

PMD

De afrekening van Nedvang over 2017 is ontvangen. Totaal geeft dit een positief resultaat van € 3.000.

De (voorlopige) afrekening 2019 laat een nadeel zien van € 15.000. Per saldo een nadeel in 2020 van € 12.000.

Stand voorziening en reserve afvalverwijdering:

De stand van de voorziening afvalverwijdering per 1 januari 2020 is € 165.800.

Volgens de begroting 2020 wordt hier € 122.396 op in mindering gebracht. Verwacht saldo 31 december 2020 € 43.404.

De stand van de reserve afvalverwijdering per 1 januari 2020 is € 408.414. Nadat de claims 2020 hierop in mindering zijn gebracht is het verwachte saldo op 31 december 2020 € 215.173.

Toelichting Per saldo houden we nu rekening met een nadeel in 2020 van € 128.000. Voorgesteld wordt dit bedrag te verwerken bij het opmaken van de rekening 2020.

Gevolgen

corona

Niet van toepassing.

Programma 6 Economie

Portefeuillehouder: Wethouder D. Melenhorst, J. van Loevezijn en W. Wagenmans
 Programmacoördinator: Domeinmanager E. Steen

Maatschappelijk doel:

Ondernemers zijn van groot belang voor onze lokale economie, werkgelegenheid en leefbaarheid. Wij doen er alles aan om ondernemers optimaal te faciliteren. Door een adequaat vestigingsklimaat, goede bedrijventerreinen, ruimtelijk-economisch vitale (winkel)centra, digitale verbindingen en excellente bereikbaarheid werken wij aan een duurzame concurrerende economie die een goede uitgangspositie kan behouden en versterken.

In 2020 gaan we aan de slag met de uitvoering van de economische agenda. Samen met ondernemers(organisaties) en het onderwijs geven wij hier invulling aan. De samenwerking met ondernemers is een blijvende prioriteit, net als het continu verbeteren van onze dienstverlening, waardoor het vestigingsklimaat verbetert. Onze bedrijven moeten de kans hebben om zich in hun eigen kern te vestigen of uit te breiden. Krachtige en levendige winkelcentra zijn essentieel voor onze ondernemers en onze inwoners. We zijn in 2019 begonnen met het stadsarrangement Raalte en centrumvisie Heino. Onze economie staat niet op zichzelf, maar is in sterke mate verbonden met de omliggende regio's. Een goede samenwerking in de regio is daarom cruciaal. De regio Zwolle is voor ons een belangrijke samenwerkingspartner om onder ander de economische agenda verder vorm te geven. De gemeente Raalte is een aantrekkelijke gemeente om in te recreëren en te verblijven. Het aantrekken van meer toeristen, die meer uitgeven, langer verblijven en terugkomen leidt tot meer banen. In 2020 willen wij doorgaan met ambities die zijn vastgelegd in het beleidsplan Recreatie en Toerisme. Eén van de doelen is dat 'Salland' bekend staat als een interessante toeristische regio. We werken hierin actief samen met Salland Marketing. Onze evenementen zijn economisch en sociaal belangrijk voor de gemeente Raalte. We willen het ondersteunen van evenementen verder professionaliseren.

		Inhoudelijk	Financiën
Doel	1. Het streven is een stabiele top 10 positie in de lijst van MKB-vriendelijkste gemeenten in Overijssel te behouden.		
Acties	1.1 De Taskforce Ondernemersdienstverlening zetten we voort. 1.2 We gaan door met het startersloket en Starters-App-Raalte. 1.3 Actieve en versterkte inzet op de uitgifte van bedrijfskavels (met name op De Zegge VII) en extra aanbod in Heino toe te voegen.		
Doel	2. Wij gebruiken de kansen en mogelijkheden die de Regio Zwolle (onder andere Human Capital Agenda) ons biedt en maken een vertaling naar de gemeente Raalte.		
Acties	2.1 Wij intensiveren onze inzet binnen de Regio Zwolle samen met het bedrijfsleven en het onderwijs naar een lokale agenda.		
Toelichting	Door de coronacrisis is de arbeidsmarkt veranderd en zijn de eerste bijeenkomsten voor de lokale HCA met ondernemers uitgesteld. Nu onderzoeken we op welke termijn we dit traject verder willen vormgeven in afstemming het bedrijfsleven. We willen in ieder geval de nieuwe situatie op de arbeidsmarkt daarin terug laten komen.		
Doel	3. Wij zetten in op de realisatie van vitale en attractieve winkelcentra.		
Acties	3.1 Om onze winkelcentra te versterken geven wij uitvoering aan de CentrumVisie Heino en het Stadsarrangement (Raalte).		

Doel	4. Het toeristisch aanbod stimuleren en faciliteren wij.	
Acties	4.1 De 'Beleidsnota Recreatie en Toerisme (R&T) 2017-2020' geven wij nadere invulling en het Actieplan van het 'Salland Kompas' voeren wij uit. 4.2 'Salland' blijft het te vermarkten toeristische merk waarbij naast Salland Marketing gezocht wordt naar samenwerking met andere partners op thema's. 4.3 Wij zetten in op het in stand houden en doorontwikkelen van het fiets- en wandelnetwerk.	
Toelichting	Door de coronacrisis is een groot deel van Recreatie en Toerisme sector stil komen te vallen. Dit heeft gevolgen voor de sector en aantal overnachtingen. Samen met de sector en andere stakeholders proberen we de R&T-sector zoveel mogelijk te helpen. Doordat er minder overnachtingen plaatsvinden, komt er minder toeristenbelasting binnen. Waarschijnlijk komt er een compensatie vanuit het rijk.	

Doel	5. We willen het ondersteunen van evenementen verder professionaliseren.	
Acties	5.1 In 2020 stellen we een nieuw beleidsplan evenementen op.	
Toelichting	Door de coronacrisis kan het participatieproces voor het evenementenbeleid minder goed worden vormgegeven. Dit heeft gevolgen voor de planning.	

Doel	6. Wij zetten in op de kansen die het in economische zin promoten en vermarkten van Raalte ons biedt.	
Acties	6.1 Ter stimulering van voorspoedige economische ontwikkelingen gaan wij het Raalter vestigingsklimaat gericht promoten en vermarkten.	
Toelichting	Het MKB is de motor van onze lokale economie. Het is dan ook van groot belang dat bedrijven zich (blijven) vestigen in onze gemeente en we onze concurrentiepositie verstevigen. Door zichtbaar te maken wat we hebben blijven we als gemeente onder de aandacht en meer aantrekkelijk. Niet alleen voor ondernemers maar ook voor (nieuwe potentiële) werknemers en (nieuwe)inwoners. Het promoten en vermarkten van het gunstige vestigingsklimaat en het merk Raalte levert een belangrijke bijdrage aan het positieve beeld dat we als gemeente Raalte willen uitdragen. Om ook de grondverkopen een extra impuls te geven wordt voorgesteld aan het bestaande krediet vanuit het Grondbedrijf € 15.000 toe te voegen. Voorgesteld wordt een bijdrage van € 15.000 ten laste van de algemene reserve Grondexploitatie toe te voegen aan het reeds beschikbaar gestelde krediet Promotie en Marketing. Door de coronacrisis is het promotie- en marketingplan in samenspraak met bedrijfsleven tijdelijk stilgelegd, maar wordt na de zomervakantie opnieuw hervat.	

Doel 7. We spelen in op de economische opgaven en kansen die worden uitgewerkt in de economische agenda.

Acties 7.1 We maken een actieplan circulaire economie.

Toelichting De behandeling van de economische agenda is uitgesteld vanwege de coronacrisis. In de tweede helft 2020 komen we met een economische agenda waarin de economische gevolgen van de coronacrisis worden meegenomen.

Overige aspecten

Onderzoek warenmarkten en standplaatsen In de raadsvergadering van 19 december hebben we aangekondigd om een onderzoek te doen naar de warenmarkten en standplaatsen. Door de coronacrisis en de gevolgen voor de markt, is besloten om het onderzoek in de tweede helft van 2020 uit te voeren. Dit kan gevolgen hebben voor marktgeden 2021, omdat het onderzoek ook richting gaat geven aan de marktgeden voor 2021.

Toelichting De mogelijke financiële impact hiervan is tot op heden nog niet in te schatten.

Gevolgen corona

Verkoop bedrijfskavels
Door de coronacrisis is de verkoop van bedrijfskavels gedeeltelijk gestagneerd. Dit heeft mogelijk effecten voor het grondbedrijf. In het onderdeel 'stand van zaken grondexploitatie' in deze Zomernota wordt hier nader op ingegaan.

Programma 7 Sport, cultuur en maatschappelijk vastgoed

Portefeuillehouder: Wethouder D. Melenhorst, F. Niens en W. Wagenmans
Programmacoördinator: Domeinmanager E. Steen

Maatschappelijk doel:

We zetten in op het behoud van de inzet van actieve en betrokken inwoners en betrekken daar ook actief en aansprekend de jeugd bij. We zorgen goed voor ons maatschappelijk vastgoed (mfa's, dorpshuizen, sport- en cultuuraccommodaties), omdat deze voorzieningen belangrijk zijn voor een leefbaar dorp. Onderwijs is van groot belang voor onze gemeente, daar horen kwalitatief sterke, gezonde, toekomstbestendige betaalbare onderwijsvoorzieningen bij. We willen ons subsidiebeleid zodanig vormgeven, dat we meer aan kunnen sluiten bij ideeën uit de samenleving. We inspireren inwoners om (nog) gezonder te leven, omdat fitte inwoners met een gezonde leefstijl beter kunnen meedoen in de maatschappij. Op cultureel gebied zorgen we voor een zichtbaar en samenhangend aanbod dat onze gemeente aantrekkelijk maakt; waarin de culturele identiteit wordt behouden en ontwikkeld en cultuur een belangrijke verbindingsfactor is. Hierbij richten wij ons ook op de kracht en kwaliteiten van het lokale aanbod.

		Inhoudelijk	Financiën
Doel	1. We bevorderen een gezonde leefstijl (fysiek en mentaal) met bijzondere aandacht voor kwetsbare inwoners.		
Acties	1.1 In het kader van Raalte Gezond het promoten van rookvrije sportterreinen en gezonde sportkantines. 1.2 Komen tot een Raalter Sportakkoord 2020-2023. 1.3 Deelname Brede regeling Combinatiefuncties uit te voeren samen met het Sportbedrijf. 1.4 Samen met het Sportbedrijf Raalte BV een nieuw evenwicht bereiken tussen exploitatiebijdrage en prestatieafspraken en het bedrijf te faciliteren om dat evenwicht te kunnen implementeren in de bedrijfsvoering.		

Toelichting Onderstaand de financiële vertaling van het raadsbesluit van 16 januari 2020 “nieuw evenwicht in exploitatie sportbedrijf Raalte”.

Voorgesteld wordt:

- a) Ten behoeve van het boekjaar 2019 wordt de negatieve exploitatielast van € 325.000 van het sportbedrijf in 2020 ten laste van de reserve aanloopverliezen Nieuw Tijenraan gebracht.
- b) De compensatie van het negatieve effect van de indexering van 2020 van € 58.000 wordt gedekt uit de stelpost indexatie gesubsidieerde instellingen.
- c) Het resterende verlies 2020 van € 150.000, 2021 van € 55.000 en 2022 van € 41.000 wordt ten laste van de algemene middelen gebracht.
- d) Het bedrag van € 155.000 benodigd om het Sportbedrijf de mogelijkheid te geven om via natuurlijk verloop tot en met 2023 de formatie aan te passen naar de streefformatie wordt ten laste van de algemene middelen gebracht. Voor 2020 t/m 2023 bedraagt dit respectievelijk € 62.000, € 46.500, € 31.000, € 15.500 (totaal € 155.000).

Actie 1.4: SBR lijdt omzetschade door de coronamaatregelen. Het is nu echter te vroeg om te weten wat de netto financiële impact gaat worden dit jaar. Het Sportbedrijf doet een beroep op landelijke noodmaatregelen en treft kostenbesparende maatregelen waar mogelijk.

Doel 2. We dragen zorg voor een duurzaam, toekomstbestendig en passend aanbod aan maatschappelijk vastgoed en onderwijshuisvesting.

Acties 2.1 Als eigenaar van sportvoorzieningen zorgen dat die voldoen aan de technische en gebruiksnormen en in 2020 uitvoeren van:
- vervanging van de toplaag van het hoofdveld bij vv Heino, afronden opleverpunten/aanloopproblemen Nieuw Tijenraan en sluitende (demarcatie)afspraken maken over beheer en onderhoud met de hoofdaannemer en Sportbedrijf Raalte BV.
2.2. Efficiënte en kwalitatief hoogwaardige exploitatie(verhuur) van de gemeentelijke sportaccommodaties en sportvelden door het Sportbedrijf.
2.3 Sportclubs bij verduurzamen ondersteunen met informatie en financiering via een stimuleringslening.
2.4 Afronden nieuwbouw van basisschool de Korenbloem.
2.5 Met betrokken partijen onderzoek doen om een aantal knelpunten qua onderwijshuisvesting structureel op te lossen als opmaat naar een integraal huisvestingsplan met een langere looptijd (12-16 jaar).

Toelichting Actiepunt 2.1 De totale kosten van de vervanging van de toplaag bij de vv Heino vallen naar verwachting € 30.000 hoger uit dan voorzien (beschikbaar € 200.000; benodigd € 230.000). Dit door gestegen materiaal- en verwerkingskosten plus bijkomende kosten voor sanering van vervuilde paden rondom het veld. De extra kosten kunnen eenmalig gedekt worden vanuit de gekoppelde reserve kunstgrasvelden waarin € 30.000 extra wordt gestort vanuit de reserve renovatie sportvelden.

Voorgesteld wordt de structurele kapitaallasten van € 3.690 voor vervanging toplaag kunstgrasveld VV Heino te ramen en hiervoor eenmalig € 30.000 te storten vanuit de reserve renovatie sportvelden in de reserve kunstgrasvelden als dekking van de afschrijvingslasten.

Doel 3. We zetten in op een zichtbaar en samenhangend cultureel aanbod dat Raalte aantrekkelijk maakt, waarin de culturele identiteit wordt behouden en ontwikkeld; waarin iedereen meedoet en waarin cultuur een belangrijke verbindingsfactor is.

Acties 3.1 Uitvoering geven aan het cultuurbeleidsplan.
3.2 Ruimte geven aan kunst en cultuur door lokale initiatieven te faciliteren.
3.3 De kunstensector moet ondernemend en creatiever worden en het cultureel ondernemerschap wordt gestimuleerd in combinatie met creatieve financiering.

Overige aspecten

De Vogelaar In 2018 is een krediet beschikbaar gesteld van € 293.600 voor OBS De Vogelaar voor de uitbreiding van de dislocatie Het Eibernest en inbreiding en functionele aanpassingen van de hoofdlocatie en dislocaties. De werkelijke bouwkosten van OBS De Vogelaar zijn hoger uitgevallen dan geraamd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de oorspronkelijke raming was gebaseerd op de VNG-normkosten 2017. De verbouw heeft in 2018 en 2019 plaatsgevonden waardoor de werkelijke kosten hoger uitvielen dan geraamd. De VNG heeft de normkosten vergoeding per 1-1-2019 fors bijgesteld als gevolg van hogere bouwkosten. Hierdoor wordt een extra krediet gevraagd van € 82.102.

Toelichting Voorgesteld wordt een extra krediet te verstrekken van € 82.102 en de daarbij behorende kapitaallasten € 3.940 te verwerken in de begroting.

Huisvestingsproblematiek Raalte Noord Momenteel zitten de gemeente Raalte en de schoolbesturen in een traject om te komen tot een meerjarenplanning van onderwijshuisvestingsprojecten, via het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP). Dit IHP is naar verwachting eind 2020/begin 2021 gereed. In Raalte-Noord zijn de aantallen leerlingen hoger dan verwacht en dat levert op korte termijn knelpunten op die moeten worden opgelost. Naast een aantal onderlinge verschuivingen, is er (tijdelijke) uitbreiding nodig bij KBS de Linderte. Op grond van de leerlingenprognoses krijgt KBS de Linderte de komende jaren te maken met een tijdelijk tekort dat oploopt van 2 lokalen schooljaar 2020/2021 tot 4 lokalen in 2025. Daarna bouwt dit aantal zich in de loop van de tijd weer af. Gezien deze leerlingenontwikkeling bij de Linderte voorzien wij een semipermanente uitbreiding met 3 tot 4 lokalen, Qua vierkante meters gaat het dan om circa 280 m² BVO. Op grond van de huidige stedenbouwkundige plannen en leerlingenprognoses is de school hiermee 'klaar'. Op het moment dat de leerlingenaantallen over medio 15 jaren teruglopen, kan de semipermanente bouw weer worden afgestoten. In de zomervakantie vinden er in de Rietkraag en de Linderte interne aanpassingen plaats, zodat alle leerlingen gehuisvest kunnen worden na de zomervakantie. De kosten hiervoor zijn geraamd op € 48.521. De voorbereidingen voor de semipermanente uitbreiding bij de Linderte zijn gestart. Hiervoor wordt een nieuw krediet aangevraagd bij uw raad.

Toelichting Voorgesteld wordt een extra krediet te verstrekken van € 48.521.

Nieuwbouw Korenbloem De vooraf gecalculeerde gemeentelijke kosten van € 275.000 ten behoeve van de nieuwbouw van de Korenbloem zijn niet meegenomen in het beschikbaar gestelde krediet. Hierover is uw raad in maart jl. reeds geïnformeerd. In deze raadsinformatiebrief is voorgesteld dit alsnog te regelen bij de zomernota 2020.

Toelichting Voorgesteld wordt om een extra krediet beschikbaar te stellen van € 275.000 en de daarbij behorende kapitaallasten van € 13.200 op te nemen in de begroting.

Hoftheater De budgetsubsidie 2020 voor het HOFtheater is hoger dan begroot. Dit is met name veroorzaakt door de hogere CAO-compensatie. Het betreft een bedrag van € 17.000.

Toelichting Voorgesteld wordt de budgetsubsidie met € 17.000 te verhogen ten laste van de stelpost indexatie gesubsidieerde instellingen.

Strunk Dit jaar wordt boerderij Strunk gerestaureerd. Het hiervoor beschikbaar gestelde krediet wordt verhoogd met € 28.000 vanuit het onderhoudsbudget gebouwen en met € 5.000 uit krediet Duurzaamheid. Eind dit jaar/begin 2021 volgt de verdere renovatie en nieuwbouw van de schuur. Hierover volgt in het najaar een apart raadsvoorstel.

Toelichting Voorgesteld wordt het krediet te verhogen met € 33.000. Dekking van de kosten voor € 28.000 uit het onderhoudsbudget gebouwen en voor € 5.000 uit het krediet Duurzaamheid.

Gevolgen corona Een aantal culturele evenementen, waarvoor de gemeente een bijdrage beschikbaar heeft, gaan door de coronamaatregelen dit jaar niet door. Over hoe met de bijdragen om te gaan, vindt nog overleg plaats. Hierop komen we later terug. Advies Erfgoed is (nog) niet aangevraagd. De vorming van een stichting voor de beeldende kunst schuift door de coronacrisis op.

Programma 8 Openbare orde en veiligheid

Portefeuillehouder: Burgemeester M. Dadema
 Programmacoördinator: Domeinmanager E. Steen

Maatschappelijk doel:

In de Integrale Veiligheidsstrategie (IVS) hebben we ons als hoofddoel gesteld 'het blijven van een veilige gemeente Raalte'. Wij zetten in op het behouden van een veilige woon- en leefomgeving. We doen dit samen met onze veiligheidspartners, inwoners, maatschappelijke instellingen en ondernemers, zodat we een weerbare samenleving vormen. Naast de inzet op reguliere werkzaamheden en lopende thema's zijn er een viertal prioriteiten vastgesteld waar extra aandacht naar uit gaat, namelijk: Zorg & Veiligheid, Georganiseerde Criminaliteit, High Impact Crimes en Weerbare Samenleving.

		Inhoudelijk	Financiën
Doel	1. Wij willen het veiligheidsgevoel van de inwoners van de gemeente Raalte minimaal op het huidige niveau (rapportcijfer 7.7) houden.		
Acties	1.1 Ontwikkelen en uitvoering geven aan het jaarlijks Actieplan Veiligheid. 1.2 Doorontwikkelen van de samenwerking met politie op het gebied van openbare orde en veiligheid. 1.3 Met onze Veiligheidspartners gezamenlijke prioriteiten vaststellen en zorgen voor een afgestemde aanpak. 1.4 Betrokken zijn bij de uitwerking en uitvoering van de thema's genoemd in de Beleidsagenda 2019-2023 van de Veiligheidsregio IJsselland. 1.5 Actief inspelen op en ondersteunen veiligheidsinitiatieven vanuit de samenleving en uitvoeren van de tweejaarlijkse Veiligheidsmonitor uit. 1.6 Prioriteit geven aan de bestrijding van High Impact Crimes, zoals woninginbraken en geweldsmisdrijven. 1.7 Het instrument Buurtbemiddeling wordt voortgezet waarbij in 2020 extra ingezet wordt op het vergroten van de bekendheid in de gemeente.		
Toelichting	1.4 De jaarrekening 2019 van de Veiligheidsregio IJsselland sluit met een positief resultaat van € 759.174. Bij de bestemming van dit resultaat heeft het Algemeen Bestuur besloten (24 juni 2020) dit voordeel terug te geven aan de gemeenten via de vastgestelde verdeelsleutel. Voor de gemeente Raalte betekent dit een teruggave van € 50.457. Het voordeel wordt mede veroorzaakt door een hogere uitstroom van personeel dan verwacht en het langer openstaan van vacatures dan verwacht. De meeste vacatures zijn vanaf 1 januari 2020 weer ingevuld, waardoor het voordeel zich in het boekjaar 2019 voordoet. Daarnaast is er sprake van een rentevoordeel op investeringen in materieel en een aantal investeringen is uitgesteld, waardoor er geen extra leningen afgesloten hoefden te worden.		
Doel	2. Als gemeenschap zijn we weerbaar tegen ondermijnende criminaliteit. We hebben inzicht in wat er op het gebied van ondermijning speelt in onze gemeente.		
Acties	2.1 Stimuleren van de meldingsbereidheid bij verdachte situaties door het geven van voorlichting en bieden van een handelingsperspectief. 2.2 Het project Veilig Buitengebied verder ontwikkelen en bij het thema drugsgebruik de lokale situatie in beeld brengen.		

Toelichting Drugshandel en -gebruik heeft alles te maken met ondermijnende criminaliteit. In 2019 werden vanuit de samenleving verschillende signalen van drugsgebruik (met name onder jeugd) gemeld. Om het beeld hierover scherp te krijgen is breed onderzoek gedaan naar deze signalen. Hierbij is inbreng van verschillende lokale partners vanuit zorg, onderwijs en veiligheid gevraagd. In 2020 besluiten we aan de hand van dit beeld over de verdere aanpak op drugs.

Doel 3. Onze inwoners krijgen de juiste hulp doordat we een soepele samenwerking tussen de zorg- en veiligheidsketen hebben.

Acties 3.1 Afspraken maken met het Veiligheidshuis over de regierol (regionaal en lokaal) in complexe domeinoverstijgende casuïstiek.

Toelichting De vernieuwde afspraken rond de rol van het Veiligheidshuis brengen regionaal een stijging van de jaarlijkse bijdrage voor de gemeenten met zich mee. De besluitvorming hierover heeft na het vaststellen van de gemeentelijke begroting 2020 plaatsgevonden. We verwachten daarom voor 2020 een overschrijding van het budget 'bijdrage Veiligheidshuis'. Begroot is een bedrag van € 9.400. Verwachte bijdrage is € 17.000. Voorgesteld wordt eenmalig € 7.600 bij te ramen in 2020.

Doel 4. We vinden het belangrijk dat de leefregels op het gebied van openbare orde en veiligheid in onze gemeente worden nageleefd.

Acties 4.1 Via handhavingsbeleid een bijdrage te leveren aan een veilig en leefbaar Raalte. In 2020 verkennen we het gewenste ambitieniveau voor de handhavingstaken en gaan we structureel meer inzet plegen op de handhaving in de openbare ruimte door extra inzet van boa's.

Doel 5. Als gemeentelijke organisatie en inwoners willen we goed voorbereid blijven op rampen en crises. We willen hierin een gewaardeerd partner in regionaal verband zijn.

Acties 5.1 In regionaal verband frequent trainingen en oefeningen organiseren voor betrokken functionarissen om goed voorbereid te zijn op rampen en crises.

Gevolgen corona

Actieplan Veiligheid 2020
Voorgesteld wordt: te kijken naar mogelijkheden om geplande activiteiten anders vorm te geven, bv. voorlichtingen voor inwoners online of via digitale communicatie.

Programma 9 Bestuur en dienstverlening

Portefeuillehouder: Burgemeester M. Dadema en Wethouder J. van Loevezijn
 Programmacoördinator: Domeinmanager W.A. Overweg

Maatschappelijk doel:

Raalte is en blijft een zelfstandige gemeente. Een aantal maatschappelijke opgaven, zoals de energietransitie, vraagt om regionale samenwerking. Raalte neemt deel aan deze samenwerking en behoudt hierbij de mogelijkheid zelfstandig beleid te ontwikkelen. De ervaring die we met overheidsparticipatie hebben opgedaan zetten we voort en de ingezette weg naar bestuurlijke vernieuwing zetten we door. We zetten erop in producten en diensten te digitaliseren, maar ook blijft het mogelijk om het gemeentehuis te bezoeken om diensten fysiek af te nemen. In al onze uitingen willen we helder en begrijpelijk communiceren.

		Inhoudelijk	Financiën
Doel	1. Wij zijn voor onze inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en medeoverheden een gewaardeerd partner door te luisteren naar de vraag achter de vraag, mee te denken hoe het wél kan en bij ideeën en initiatieven naast inwoners en initiatiefnemers te staan.		
Acties	1.1 We bouwen verder aan een communicatieve organisatie waar contact met de samenleving centraal staat via eigentijdse middelen hiervoor. 1.2 We onderzoeken en experimenteren met nieuwe vormen van contact zoeken zoals wijk safari's in de buurt. 1.3 We zetten een continu leerproces in op het gebied van burger- en overheidsparticipatie aansluitend bij de organisatieontwikkeling. 1.4 Intensiveren van samenwerking met basis- en middelbare scholen op gebied van actief burgerschap, waaronder het jaarlijkse scholierendebat en de start van de kindergemeenteraad. 1.5 We willen leren van klachten en adviezen van de Overijsselse Ombudsman en zetten daar ook op in.		
Doel	2. De raad en het college hanteren een open bestuursstijl, zijn transparant in de besluitvorming en staan open voor initiatieven vanuit de bevolking. We hebben daarbij de ambitie ook inwoners te betrekken die minder actief zijn of achterblijven. Dit moet leiden tot meer vertrouwen van onze inwoners in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd.		
Acties	2.1 Werken en ervaring opdoen met de ingezette andere vergaderstructuur en –cultuur (rond de tafelgesprekken) in het kader van bestuurlijke vernieuwing. 2.2 We bereiden ons voor op de komst van de Wet open overheid afhankelijk van de besluitvorming in het parlement. 2.3 We doen mee aan de Quick Scan Lokale Democratie die een beeld geeft van de lokale democratie in onze gemeente en helpt bij de afweging voor het invoeren van een burger- of inwonerpanel. 2.4 We gaan aan de slag met de uitkomsten van de verkenning rondom Heeten Begroot. 2.5 We ondersteunen de gemeenteraad bij het evalueren van het Roalter akkoord, waarbij de samenleving actief wordt betrokken.		

Doel 3. De inwoners van de gemeente Raalte zijn tevreden over de dienstverlening van de gemeente, zowel over het aanbod van diensten als de afhandeling door medewerkers. Wij ondersteunen inwoners, vrijwilligers, verenigingen, plaatselijke belangen etc. zodat zij vaardigheden en capaciteit hebben om maatschappelijke vraagstukken mede op te pakken.

Acties 3.1 Verdere uitvoering van de ambitie op dienstverlening door de optimalisatie van de geprioriteerde producten en/of diensten, zetten verder in op online dienstverlening en onderzoeken nieuwe contactmogelijkheden.

Doel 4. We werken aan maatschappelijke opgaven op de schaal die passend is bij die opgave. (Denk hierbij aan buurt-, kern-, regio-, provincie- en landelijk niveau).

Acties 4.1 We nemen actief deel in regionale en landelijke samenwerking om onze maatschappelijke opgaven te realiseren, zoals de Vereniging Nederlandse Gemeenten, Regio Zwolle en het Regionaal Serviceteam Jeugd (RSJ) IJsselland.

Overige aspecten

Verordening rechtspositie raadsleden en commissie leden Per 1 januari 2019 zijn het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers (dpa) en de bijbehorende ministeriële regeling in werking getreden. Het merendeel van de rechtspositionele regelingen zijn dwingendrechtelijk vastgesteld in het Rechtspositiebesluit dpa en de Rechtspositieregeling dpa. De gemeenteraad heeft in oktober 2019 de verordening rechtspositie raadsleden en commissieleden Raalte 2019 vastgesteld, waarin een beperkt aantal rechtspositionele zaken nader is ingevuld. Dit heeft als gevolg dat met name de vergoedingen aan de fractievoorzitters zijn toegenomen en ook de vergoeding voor de leden van de agendacommissie gestegen zijn. In dit raadvoorstel is gerapporteerd dat de extra kosten € 30.000 bedragen en dat dit verwerkt wordt in de zomernota 2020. Daarnaast is vanwege de tijdelijke ziekte van een raadslid een vervangen raadslid aangesteld. Dit brengt eenmalig hogere loonkosten met zich mee van €10.000.

Toelichting Voorgesteld wordt eenmalig € 10.000 en structureel € 30.000 te ramen.

Ambitie op dienstverlening De kredieten 'Uitvoering ambitie op dienstverlening' en 'Kort cyclisch meten' worden samengevoegd. Deze kredieten dienen hetzelfde doel en kort cyclisch meten vormt een onderdeel van de uitvoering van de ambitie op dienstverlening.

Toelichting Voorgesteld wordt de kredieten samen te voegen door € 20.000 van het krediet Kort cyclisch meten over te brengen naar het krediet Uitvoering ambitie dienstverlening.

3.3 Overzicht algemene dekkingsmiddelen, resultaten en onvoorzien

Portefeuillehouder: Wethouder F. Niens

3.3.1 Treasury

Renteresultaat 2020

Voor 2020 wordt een positief renteresultaat van € 235.000 verwacht.

Dit jaar lijkt het niet noodzakelijk de stelpost renteschommelingen te benutten. Deze stelpost kan dus vrijvallen. Door de coronacrisis zijn er wel onzekerheden. Deze kunnen binnen het reguliere budget opgevangen worden.

Voorgesteld wordt de stelpost renteschommelingen te laten vrijvallen voor een bedrag van € 235.000.

3.3.2 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

De hoogte van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de uitgaven van het Rijk. Middels de normeringssystematiek 'samen trap op, samen trap af' beweegt de omvang van het gemeentefonds met het uitgavenpatroon van het Rijk mee. De jaarlijkse toe- of afname als gevolg van deze systematiek wordt het accres genoemd. In het onderstaande overzicht zijn de gevolgen van de meicirculaire 2020 voor de begroting 2020 in beeld gebracht.

Algemene uitkering voor zomernota 2020

Bedragen in €

- is voordeel

Omschrijving	Bedrag
Resultaat uitkeringsjaar 2020	
Raming begroting 2020-2023 (o.b.v. meicirculaire 2019)	47.961.000
Raming zomernota 2020 (o.b.v. meicirculaire 2020)	49.393.000
Brutoresultaat incl. afrekening accres 2019 en btw-compensatiefonds	-1.432.000
Op te nemen (te reserveren) stelposten 2020	
Koplopertraject clientondersteuning	276.000
Loon- en prijsindexatie 2020 Jeugd	227.000
Loon- en prijsindexatie 2020 Wmo (taken vanaf 2015)	145.000
Invoering Wet inburgering	75.000
Ambulantisering GGZ	35.000
Maatschappelijke begeleiding	24.000
Bijstelling Wet verplichte GGZ	-15.000
BBZ levensvatbaarheidsonderzoeken	11.000
Toezicht en handhaving voorschoolse educatie	8.000
Donorwet	7.000
Gezond in de Stad	4.000
Toezicht en handhaving energieprestatie gebouwen	4.000
Buurtportcoaches/ combinatiefunctie	1.000
Uitname algemene uitkering ten laste sociaal domein	-79.000
Totaal op te nemen stelposten	723.000
Totaal resultaat meicirculaire 2020	-709.000

Ten opzichte van de beginstand van de begroting 2020 is een groei van het accres te zien van € 1.432.000. Hier staan € 723.000 aan uit te voeren taken en verplichtingen tegenover, die we onderstaand toelichten. Per saldo een positief resultaat van € 709.000. Het resultaat wordt met name veroorzaakt door een positieve bijstelling van de maatstaven, waaronder het aantal inwoners met medicijngebruik. Daarnaast is er een positieve bijstelling van het accres 2019 en de ruimte onder het BTW-compensatiefonds 2019. De resultaten van de algemene uitkering voor de jaren 2021 en verder zijn toegelicht in de informatienotitie meicirculaire 2020 aan uw raad.

Stelpost koploper traject cliëntondersteuning Wmo

19 gemeenten waaronder de gemeente Raalte ontvangen extra middelen om de functie van onafhankelijke cliëntondersteuning Wmo te versterken. Een cliëntondersteuner helpt bij het verhelderen van de ondersteuningsvraag en het verkrijgen van passende ondersteuning. Voor Raalte is een decentralisatie uitkering van € 276.000 in 2020 beschikbaar gesteld.

Loon- en prijsindexatie 2020 Wmo en Jeugd

Vanaf 2019 zijn de Wmo (taken vanaf 2015) en jeugd (met uitzondering van voogdij/18+) geïntegreerd in de algemene uitkering. In de meicirculaire 2019 was het laatste jaar dat het loon-en prijsindexatie van dat jaar apart vermeld werd. Vanaf 2020 moet de indexatie uit de algemene middelen gedekt worden. Op basis van de werkelijke indexaties 2020 Wmo en jeugd wordt voorgesteld om structureel € 145.000 voor Wmo en € 227.000 voor jeugd beschikbaar te stellen.

Invoering Wet inburgering

Per 1 juli 2021 treedt de Wet inburgering in werking. Voor de invoeringskosten wordt in 2020 een incidentele bijdrage van € 75.000 verstrekt. Vanaf 2021 wordt een structurele bijdrage in de uitvoeringskosten verstrekt van € 48.000 in 2021 oplopend naar € 118.000 in 2023 en verder.

Ambulantisering GGZ

Op 5 juni 2019 is op de Algemene Ledenvergadering van de VNG ingestemd met het hoofdlijnenakkoord GGZ. In het hoofdlijnenakkoord GGZ wordt ingezet op ambulantisering van de zorg. Dit leidt tot een groter beroep op zorg en Wmo-begeleiding in het gemeentelijke domein. Voor 2020 is een extra bijdrage € 35.000 verstrekt oplopend naar € 50.000 in 2022 en verder.

Maatschappelijke begeleiding

In 2020 ontvangt Raalte € 24.000 voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden.

Bijstelling Wet verplichte GGZ

Bij de meicirculaire 2019 is voor Raalte vanaf 2020 structureel € 44.000 beschikbaar gesteld naar aanleiding van de invoering van de wet verplichte GGZ. Echter, er heeft een landelijke herverdeling van de middelen plaatsgevonden om recht te doen aan de relatie tussen grootstedelijkheid en het voorkomen van GGZ-problematiek. Deze is voor Raalte structureel € 15.000 negatief.

Uitname algemene uitkering ten laste sociaal domein

Er is € 79.000 uit de algemene uitkering onttrokken die ten laste komt van de Wmo vanaf 2015 en jeugd. Het betreft uitvoeringskosten Sociale verzekeringsbank en bijstelling van de loon-en prijscompensatie 2019.

De overige posten betreffen kleinere mutaties en worden daarom niet apart toegelicht.

Integratie-uitkering Sociaal Domein

De Integratie-uitkering Sociaal domein bestaat nog uit de volgende onderdelen:

- Integratie-uitkering participatie (Sociaal Werkvoorziening en nieuwe begeleiding)
- Integratie uitkering jeugd voogdij/18+ (overig deel jeugd vanaf 2019 geïntegreerd in algemene uitkering).

De integratie-uitkering participatie en jeugd (voogdij/18+) zijn positief bijgesteld ten opzichte van de begroting door toekenning van de loon-en prijsbijstelling 2020.

Integratie-uitkering sociaal domein

Bedragen in €

Omschrijving	Begroting 2020	Begroting 2020 (na meicirculaire 2020)	Saldo
Integratie-uitkering participatie	4.331.653	4.394.082	-62.429
Integratie-uitkering jeugd (voogdij/18+)	503.041	518.464	-15.423
Resultaat	4.834.694	4.912.546	-77.852

3.3.3 Overige baten en lasten

Stelpost kapitaallasten

In de begroting worden jaarlijks middelen gereserveerd voor de kapitaallasten van vervangingsinvesteringen waarvoor een meerjarig schema is opgesteld. Op basis van dit schema wordt beoordeeld of vervanging in het geplande jaar nog actueel dan wel noodzakelijk is. Als in het geplande jaar vervanging niet nodig is, dan vallen die middelen eenmalig vrij en worden deze in het volgende jaar opnieuw in de begroting geraamd. Voor 2020 is voor die kapitaallasten een totaalbudget van € 223.404 geraamd voor voorzieningen op diverse beleidsterreinen.

Van de stelpost kapitaallasten die betrekking heeft op het werkterrein van domein Beheer valt in 2020 € 125.002 vrij. Dit wordt veroorzaakt doordat er productiemiddelen zijn die in 2020 (of eerder) afgeschreven waren, maar nog prima functioneren. Vervanging is daarom uitgesteld.

Voor de werkterreinen van de overige domeinen valt in 2020 € 4.580 vrij.

Voorgesteld wordt het eenmalig voordeel van € 129.582 te ramen.

Terug ramen rente en afschrijving

Bij investeringen worden de structurele kapitaallasten begroot. Er wordt echter begonnen met afschrijven van een nieuw kapitaalgoed in het begrotingsjaar volgend op het jaar waarin het gereed komt/wordt verworven. Dit betekent voor 2020 een eenmalig voordeel van € 62.379.

Voorgesteld wordt een eenmalig voordeel van € 62.379 te ramen.

Dividend BNG Bank

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft als toezichthouder met zeer grote nadruk de banken aangeraden de dividenduitkering op dit moment op te schorten tot in elk geval 1 oktober 2020, dan wel de dividenduitkering over 2019 geheel te schrappen. Achtergrond van dit advies is de grote schok die de corona-pandemie de economie toebrengt en de rol die voor banken is voorzien om de effecten zoveel als mogelijk te verzachten. Tevens verwacht de ECB van de banken, dat ze zich tot het uiterste inspannen om hun klanten te helpen en hun vermogen maximaal beschikbaar houden om te investeren in de kredietverlening aan hun klanten. Het nadrukkelijke advies van de ECB heeft het bestuur van de BNG Bank doen besluiten de betaling van het dividend over 2019 uit te stellen tot in elk geval 1 oktober 2020.

Het is overigens de uitdrukkelijke intentie van de bankbesturen om het dividend na 1 oktober 2020 uit te keren. Mocht dat te zijner tijd door onvoorziene ontwikkelingen niet mogelijk blijken of niet geoorloofd zijn, dan zullen de besturen met een aangepast voorstel komen.

Voorgesteld wordt het eventuele vervallen van de dividenduitkering te verwerken bij de jaarafsluiting 2020.

Dividend Vitens

Het nettoresultaat van Vitens over het boekjaar 2019 bedraagt € 11,1 mln. De raad van commissarissen stelt met de directie voor het volledige bedrag – gelet op de solvabiliteitsdoelstelling – toe te voegen aan de reserves. Het deel dat ten goede komt aan de aandeelhouders is dus nihil, waardoor er geen dividend over 2019 wordt uitgekeerd. Dit is conform het actuele financieel beleid. Over het boekjaar 2019 wordt dus ook door de gemeente Raalte geen dividend ontvangen. In de begroting 2020 is een opbrengst geraamd van € 36.000 waardoor een nadelig verschil resulteert van € 36.000.

Voorgesteld wordt de lagere opbrengst in 2020 van € 36.000 voor dividend Vitens te ramen.

Dividend ROVA

In de begroting 2020 is rekening gehouden met een dividenduitkering van ROVA van € 187.000. De werkelijke dividenduitkering over 2019 bedraagt € 469,36 per aandeel (2018: € 436,54) en voor Raalte is dat totaal € 250.638. Dit resulteert in een hogere opbrengst ten opzichte van de raming van € 63.638.

Voorgesteld wordt de hogere opbrengst van € 63.638 voor dividend ROVA te ramen.

OZB-opbrengst 2020

In de begroting 2020 is € 8.384.594 begroot als opbrengst ozb. Er wordt aan het eind van het jaar (rekening houdend met nog af te handelen bezwaarschriften) een meeropbrengst verwacht van € 50.000.

Voorgesteld wordt een eenmalig voordeel ozb te ramen van € 50.000.

Toeristenbelasting

Als gevolg van de corona worden de inkomsten op moment van schrijven € 100.000 lager ingeschat dan begroot. Begroot is een bedrag van € 265.500 (295.000 x 0,90). Van het rijk volgt een compensatie voor 3 maanden. Afgewacht moet worden wat dat voor Raalte betekent.

Voorgesteld wordt het resultaat van de toeristenbelasting te verwerken bij het opmaken van de rekening 2020.

Hoofdstuk 4: Investeringskredieten

4.1 Inleiding

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de bijgestelde planning van het totaal van investeringskredieten bij de zomernota 2020.

Planning van investeringskredieten 2020

Bedragen in €	S=structureel E=eenmalig		- is voordeel		
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	totaal
Balanssaldo investeringskredieten 1-1-2020	5.343.644	6.225.000	4.343		11.572.987
Nieuwe kredieten vanuit begroting 2020 inclusief wijzigingen	17.257.783				17.257.783
Totaal investeringskredieten 2020	22.601.427	6.225.000	4.343	0	28.830.770
Werkelijk uitgegeven medio 2020	1.824.755				1.824.755
Totaal nog beschikbaar juni 2020	20.776.672	6.225.000	4.343	0	27.006.015
Bijstelling planning bij zomernota 2020	-5.289.688	520.031	4.670.657	99.000	0
Nieuwe planning uitvoering investeringen bij zomernota 2020	15.486.984	6.745.031	4.675.000	99.000	27.006.015

4.2 Exploitatievoordeel doorschuiven kredieten

Bij de tussentijdse rapportage worden alle kredieten beoordeeld en wordt ook nagegaan of de realisatie (van de uitgaven) volgens de planning verlopen. In totaal wordt er € 5,2 miljoen doorgeschoven naar 2021 en verder.

De belangrijkste overhevelingen zijn:

- Parkeerplaatsen stations € 0,4 mln.
- Infrastructurele maatregelen € 0,75 mln.
- Gemeentelijke bijdrage N348 € 0,25 mln.
- Herontwikkeling Spoorzone € 0,3 mln.
- Binnenklimaat gemeentehuis € 1,3 mln.
- Verduurzaming gemeentelijke gebouwen € 0,6 mln.
- Diverse rioleringskredieten € 0,5 mln.

Als gevolg van het doorschuiven van de kredieten is een eenmalig rentevoordeel ontstaan in 2020 van € 46.548 en voor 2021 eenmalig een bedrag van € 62.029. Ook is er een eenmalig afschrijvingsvoordeel ontstaan in 2020 van € 28.503 en in 2021 van € 197.076.

Daarnaast worden er kredieten die beschikbaar zijn gesteld bij nieuw beleid 2020 (of eerder) doorgeschoven. Het doorschuiven van kredieten naar 2021 heeft een eenmalig voordeel van € 1.025.388 in 2020, een eenmalig nadeel van € 920.524 in 2021, € 55.864 in 2022 en € 49.000 in 2023 tot gevolg. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door het doorschuiven van kredieten implementatie omgevingswet, warmtetransitie en sanering asbestdaken.

Kredieten die zich afwikkelingen via reserves en voorzieningen hebben geen direct gevolg voor de exploitatie.

Voorgesteld wordt het eenmalig rentevoordeel voor 2020 van € 46.548 en voor 2021 van € 62.029 te ramen als gevolg van doorschuiven kredieten.

Voorgesteld wordt het eenmalig afschrijvingsvoordeel voor 2020 van € 28.503 en voor 2021 van € 197.076 te ramen als gevolg van doorschuiven kredieten.

Daarnaast wordt voorgesteld het eenmalig voordeel van € 1.025.388 in 2020 en eenmalig nadeel van € 920.524 in 2021, € 55.864 in 2022 en € 49.000 in 2023 te ramen.

Hoofdstuk 5: Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder: Burgemeester M. Dadema
Paragraafcoördinator: Domeinmanager M. Lammerts van Bueren

5.1 Inleiding

Vanuit de bedrijfsvoering zijn er weinig afwijkingen te rapporteren. De belangrijkste onverwachte ontwikkeling is natuurlijk de coronacrisis en de invloed daarvan op de manier waarop we ons werk kunnen doen. Ondanks de beperkingen gaat feitelijk het werk gewoon door. Sterker nog, er ontstaat geleidelijk een nieuw toekomstperspectief dat kansen biedt voor hoe wij ons werk kunnen en willen organiseren.

5.2 Organisatieontwikkeling

Als gevolg van de coronamaatregelen worden creatieve manieren gezocht om de ingezette doorontwikkeling van de organisatie en de geplande zomer- en winterschool door te laten lopen. Tijdelijk zijn er geen (fysieke) bijeenkomsten mogelijk. De organisatie toont een enorme veerkracht en wendbaarheid om de ingeslagen weg verder vorm te geven.

5.3 Medewerkers

Sinds half maart werkt het grootste deel van de ambtelijke organisatie vanuit huis. Inmiddels heeft iedereen zijn weg gevonden in het werken volgens dit nieuwe normaal. Daarnaast worden scenario's uitgewerkt wat op de langere termijn werken in de 1,5 m samenleving voor ons betekent. En welke kansen dit kan bieden!

Het invullen van vacatures is als gevolg van de corona maatregelen even wat lastiger geweest. Inmiddels is de werving weer volledig opgepakt. Zoals verwacht is de invulling van vacatures op verschillende plekken lastig. In deze gevallen zetten we meer gespecialiseerde recruiters in.

Rond het thema werkdruk is een verkenningsgroep met vertegenwoordigers vanuit de domeinen, de OR en het MT van start gegaan. Met behulp van deze verkenningsgroep wordt een organisatie brede aanpak op werkdruk opgesteld, waarbij gekeken wordt naar de verschillende behoeftes.

5.4 SPP/Loonsomkader

Bij de jaarrekening 2018 is een plafond voor de reserve SPP ingesteld van € 800.000. Bij de jaarrekening 2019 heeft dit geleid tot vervroegde aflossing van eerder beschikbaar gestelde middelen, waardoor bij de jaarrekening 2019 een positief resultaat is gegenereerd van afgerond € 262.000. Door deze vervroegde aflossing is het aflossingsschema van het destijds ingestelde revolving fund alsmede de voorfinanciering reserve SPP aangepast. Van het oorspronkelijke bedrag van in totaal € 950.000 resteert per 31 december 2019 nog een restant terugbetalingsverplichting van € 407.420. Oorspronkelijk was volledige terugbetaling voorzien in 2025 terwijl door de vervroegde aflossing nu volledige terugbetaling is voorzien in 2023.

Omdat in de meerjarenbegroting 2020-2023 nog rekening is gehouden met het oorspronkelijke aflossingsschema, moet dit aflossingsschema bij deze zomernota aangepast worden aan bovengenoemde vervroegde aflossing. Voor het jaar 2022 betreft het een aanpassing van € 21.290 en voor het jaar 2023 een aanpassing van € 151.290.

Voorgesteld wordt het aflossingsschema voor het jaar 2022 aan te passen tot een bedrag van € 21.290 en voor het jaar 2023 tot een bedrag van € 151.290.

5.5 Huisvesting

In 2020 is gestart met het verder invulling geven aan het huisvestingsconcept, totdat de coronacrisis het project stillegde. Er wordt een pas op de plaats gemaakt en eerst gekeken of er nieuwe uitgangspunten moeten worden vastgesteld, op basis van de volgende vragen: hoeveel m² hebben we zelf nodig om een 1,5 meter samenleving door te voeren in de organisatie, wat zijn de ervaringen van het thuis- en online werken en wat nemen we hiervan mee in het huisvestingsconcept? Afhankelijk van de corona ontwikkelingen vindt er later in het jaar een doorstart van het huisvestingsproject plaats.

5.6 DOWR

De eerste rapportage van de DOWR-percelen laten een voorzichtig positief resultaat zien. Ook hier geldt dat de uiteindelijke consequenties van de verschillende coronamaatregelen in de loop van het jaar pas meer concreet worden.

5.7 Informatiemanagement

In de eerste helft van 2020 is gestart met een verkenning van de opgaven die er liggen voor digitale transitie. Een gedeeltelijke versnelling in deze transitie deed zich vanaf medio maart 2020 voor vanwege corona. Fysieke bijeenkomsten waren niet meer mogelijk en vergden digitale oplossingen voor online participatie. Medewerkers waren genoodzaakt om thuis te werken hetgeen tot een versnelde optimalisatie en verbetering van communicatiemiddelen voor online vergaderen leidden. Verbeteringen die al gepland stonden vanwege de beoogde invoering van Office 365 maar die nu versneld moesten worden. Maar ook de invoering zelf in juni 2020 vergde bijstelling, doordat begeleiding nu online moest plaatsvinden in plaats van op de fysieke werkplek. Andere tijden vergen andere maatregelen, maar geven ook nieuwe inzichten. Inzichten die meegenomen kunnen worden in de ontwikkeling van het programma digitale transitie.

5.8 Bescherming persoonsgegevens

Gezamenlijk met Olst- Wijhe en Deventer is governance op de privacy verder uitgewerkt. Gekozen is om zowel de functionaris gegevensbescherming (FG) als de privacy officer gezamenlijk aan te stellen. Hiermee wordt de benodigde expertise ingevuld en ingezet voor alle drie de gemeenten. Zo wordt de basis gelegd om de verder invulling van het privacy taakveld goed vorm te geven. Samen wanneer het kan, met regelruimte voor de specifieke beleidsinvulling per gemeente. De FG is inmiddels geworven. De werving voor de privacy officer loopt.

5.9 Heroverweging oud beleid

In de begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023 is een taakstelling 'oud voor nieuw' opgenomen van structureel € 50.000 in 2021 oplopend tot € 150.000 vanaf 2023. Bij de voorbereiding van de kadernota 2021-2024 zijn voorstellen geïnventariseerd om invulling te geven aan deze taakstelling. Nu de kadernota is komen te vervallen, worden de voorstellen 'oud voor nieuw' onderdeel van het begrotingsproces 2021-2024.

5.10 Rechtmatigheidsverklaring

Rechtmatigheidsverklaring college

Tot en met het boekjaar 2020 geeft de accountant in zijn controleverklaring een oordeel over de getrouwheid én over de rechtmatigheid. Door een wetwijziging gaat het college van burgemeester en wethouders vanaf het boekjaar 2021 verantwoording afleggen over de rechtmatigheid. In de tweede helft van 2020 wordt hiertoe, zo mogelijk in afstemming met de gemeenten Deventer en Olst-Wijhe, een plan van aanpak voorbereid. De raad wordt hier in het 4e kwartaal 2020/ 1e kwartaal 2021, via de rekeningcommissie, nader over geïnformeerd.

Hoofdstuk 6: Sociaal domein

Portefeuillehouder: Wethouders G. Toeter en J. van Loevezijn

Paragraafcoördinator: Domeinmanager T. Schrör

6.1 Inleiding

Vanaf het jaar 2015 hebben gemeenten er een groot aantal taken in het sociaal domein bij gekregen. Het gaat daarbij om een aantal voormalige Awbz-taken, de uitvoering van de Jeugdwet en de Participatiewet/WSW.

De beleidsonderdelen van deze drie gedecentraliseerde overheidstaken in het sociaal domein zijn opgenomen in de programma's 3 Onderwijs, werk en inkomen en 4 Maatschappelijke ondersteuning & jeugdhulp. De uitvoering van de beleidsvoornemens ligt op schema.

In deze paragraaf gaan wij met name in op de financiële stand van zaken. U treft eerst een 'overall' stand van zaken 2020 aan van het sociaal domein 'breed'. Aansluitend zoomen we nader in op de Wmo, Jeugdzorg en Participatie.

Voor het onderdeel Wmo verwachten we binnen de begroting te blijven. Voor het onderdeel Jeugd en Participatie verwachten we een overschrijding. Voor 2020 kunnen we de verwachte overschrijdingen opvangen middels beschikking over de reserve Sociaal domein. We geven in deze paragraaf alleen de afwijkingen ten opzichte van de begroting 2020 weer.

De opbouw van deze paragraaf ziet er als volgt uit:

2. Stand van zaken sociaal domein breed
3. Stand van zaken Wmo
4. Stand van zaken Jeugd
5. Stand van zaken Participatie

6.2 Sociaal domein breed

De ontwikkeling van de rijksinkomsten van de drie decentralisaties in het sociaal domein zijn in de onderstaande tabel weergegeven.

Ontwikkeling inkomsten Sociaal domein

Bedragen in €

- is voordeel

Inkomsten Rijk	Bijgestelde begroting 2020 zomernota (op basis van meicirculaire 2020)		
	Begroting 2020		Mutatie 2020
Wmo-taken vanaf 2015	5.290.000	5.281.000	9.000
Jeugdhulp	7.160.000	7.141.000	19.000
Participatie (SW/re-integratie) *	4.562.000	4.600.000	-38.000
Totaal	17.012.000	17.022.000	-10.000

* begrote bedrag 2020 Participatie inclusief verwachte indexering 2020 SW en vergoeding uitvoeringskosten re-integratie Rijk

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat we als gevolg van de meicirculaire 2020 € 10.000 meer ontvangen van het Rijk ten opzichte van de begroting 2020.

6.3 Stand van zaken Wmo

Voor de Wmo-taken vanaf 2015 is een begroot voordeel van € 805.000 geprognosticeerd. Deze wordt bijgesteld naar een voordelig saldo van € 735.500. De bijstelling wordt veroorzaakt door een stijging van het aantal cliëntondersteuning en de toename van kosten van de Wmo-begeleiding. Het werkelijke resultaat wordt bij de jaarrekening toegevoegd dan wel onttrokken aan de reserve Sociaal domein.

Ontwikkelen inkomsten en uitgaven Wmo-taken vanaf 2015

Bedragen in €

- is voordeel

	Begroting 2020	Bijgestelde begroting 2020 zomernota	Mutaties 2020
Rijksmiddelen Wmo-taken vanaf 2015	5.290.000	5.281.000	9.000
Loon- en prijscompensatie 2020		145.000	-145.000
Volumegroei sociaal domein		37.500	-37.500
Overige middelen (o.a. HH2)*	335.000	335.000	0
Totaal inkomsten	5.625.000	5.798.500	-173.500
Formatie en algemene kosten	726.000	723.000	-3.000
Algemene voorzieningen	669.000	698.000	29.000
Individuele voorzieningen	3.425.000	3.642.000	217.000
Totaal uitgaven	4.820.000	5.063.000	243.000
Prognose resultaat Wmo 'nieuw'	-805.000	-735.500	69.500

* In het beschikbare budget Wmo zijn middelen toegevoegd. Onder andere omdat een gedeelte van de Huishoudelijke Hulp (HH2) is overgegaan naar Lichte ondersteuning thuis dat onder Wmo nieuwe taken valt.

6.4 Stand van zaken Jeugd

Bij de begroting 2020 is een tekort jeugd geprognosticeerd van ruim € 1.000.000. De rijksmiddelen zijn niet dekkend voor de uitgaven in de jeugdhulp. Er is een grote mate van onzekerheid bij het prognosticeren van het resultaat van de jeugdhulp 2020 mede als gevolg van de coronacrisis en eventuele inhaalzorg/meerkosten. Daarnaast moeten eventuele compensaties voor meerkosten vanuit het Rijk nog bekend worden. Na de zomer volgt een uitvraag bij zorgaanbieders om de prognose van de specialistische jeugdhulpkosten door te geven. We verwachten in het najaar 2020 een beter beeld te hebben van het resultaat van de jeugd in 2020. Daarnaast is in 2020 sprake van een extra bijdrage aan Veilig Thuis om de wachtlijst op te lossen en de lokale samenwerking te versterken. We prognosticeren vooralsnog op basis van de werkelijke cijfers 2019 en de ontwikkelingen 2020 een tekort van tussen de € 1,0 miljoen en € 1,5 miljoen. Het werkelijke resultaat wordt bij de jaarrekening 2020 toegevoegd dan wel onttrokken aan de reserve Sociaal.

Ontwikkeling inkomsten en uitgaven jeugdhulp

Bedragen in €

- is voordeel

	Begroting 2020	Bijgestelde begroting 2020 zomernota	Mutaties 2020
Rijksmiddelen Jeugdhulp	7.160.000	7.141.000	19.000
Loon-en prijsindexatie 2020		227.000	-227.000
Volumegroei sociaal domein		75.000	-75.000
Aanvullende middelen	111.000	111.000	0
Totaal inkomsten	7.271.000	7.554.000	-283.000
Formatie en algemene kosten	469.000	466.000	-3.000
Algemene voorzieningen	833.000	790.000	-43.000
Individuele voorzieningen	7.011.000	7.554.000	543.000
Totaal kosten	8.313.000	8.810.000	497.000
Prognose resultaat Jeugd	1.042.000	1.256.000	214.000

6.5 Stand van zaken Participatie

Voor de Sociale Werkvoorziening is bij de begroting 2020 rekening gehouden met een tekort van € 356.000. Door de coronacrisis zijn er maatregelen genomen bij Stichting Werk Raalte. Er is sprake geweest van inkomstenderving doordat beschut binnen tijdelijk is gesloten (maart/april/mei), en er minder omzet is gegenereerd uit detacheringen en re-integratietrajecten. Daarom heeft het College besloten een extra bijdrage van € 150.000 te verstrekken. Inmiddels is bekend geworden dat er een landelijke compensatie van € 90 miljoen komt voor inkomstenderving bij de SW-bedrijven als gevolg van de coronacrisis. De exacte bedragen per gemeente worden nog bekend gemaakt, maar we verwachten minimaal € 150.000 voor Raalte terug te ontvangen van het Rijk. Vanuit het Rijk ontvangen we ruim € 31.000 meer integratie-uitkering SW over 2020 dan begroot. We verwachten dat het tekort SW hierdoor terugloopt in 2020 van € 356.000 naar € 325.000. Voor re-integratietaken verwachten we voordeel resultaat van circa € 41.000. Dit wordt mede veroorzaakt door uitstel van een aantal re-integratietrajecten als gevolg van de coronacrisis.

Ontwikkeling inkomsten en uitgaven Participatie

Bedragen in €

- is voordeel

	Begroting 2020	Bijgestelde begroting 2020 zomernota	Mutaties 2020
Rijksmiddelen SW	4.160.000	4.191.000	-31.000
Aanvullende beschikbaar gesteld middelen SW	200.000	200.000	0
Prognose vergoeding Rijk Corona inkomstenderving SW		150.000	-150.000
Rijksmiddelen re-integratie	402.000	409.000	-7.000
Totaal inkomsten	4.762.000	4.950.000	-188.000
Uitgaven wet Sociale Werkvoorziening	4.716.000	4.866.000	150.000
Re-integratie uitgaven	398.000	368.000	-30.000
Totaal kosten	5.114.000	5.234.000	120.000
Prognose resultaat SW	356.000	325.000	-31.000
Prognose resultaat re-integratie	-4.000	-41.000	-37.000
Prognose resultaat Participatie	352.000	284.000	-68.000

6.5.1 Wet sociale werkvoorziening

6.6 Ontwikkeling reserves sociaal domein

Vanaf 1 januari 2020 zijn de reserve Zorg en de reserve Participatie samengevoegd tot één reserve sociaal domein. In onderstaand tabel is de stand van zaken weergegeven.

Ontwikkeling reserve Sociaal domein

Bedragen in €

Reserve Sociaal domein	Storting	Onttrekking	Stand
Stand per 1-1-2020			4.850.000
Prognose resultaat Wmo-taken vanaf 2015	742.000		
Prognose resultaat Wmo 'oude taken'	16.000		
Prognose Resultaat Jeugd		1.256.000	
Prognose resultaat bijstandsverlening (PW)	107.000		
Prognose resultaat bijzondere bijstand	42.000		
Prognose resultaat WSW		325.000	
Prognose resultaat re-integratie middelen	41.000		
Totaal	948.000	1.581.000	
Subtotaal			4.217.000
Overige onttrekkingen			
Transformatiebudget Sociaal domein		315.000	
Gebiedscoördinator buitengebied		40.000	
Totaal		355.000	
Verwachte stand per 31-12-2020			3.862.000

6.7 Resumé

Bij de overheveling van taken voor het sociaal domein is besloten dat de taken budget neutraal worden uitgevoerd. Dit betekent dat jaarlijks de voor- en nadelen worden verevend via de reserve Sociaal Domein. Voor 2020 is de huidige prognose een positief resultaat van circa € 740.000 op de Wmo-taken vanaf 2015 en een negatief resultaat van circa € 1 mln. tot 1,5 miljoen op de Jeugdhulp. Voor de Participatie taken (SW/re-integratie) is er een verwacht tekort € 284.000.

Hoofdstuk 7: Stand van zaken bouwgrondexploitatie

Portefeuillehouder: Wethouder W. Wagenmans
Paragraafcoördinator: Directeur A. Nijman

7.1 Inleiding

In de Projectenrapportage Gebiedsontwikkeling 2020 wordt de voortgang van de ruimtelijke plannen binnen de gemeente Raalte beschreven. Conform de Nota Grondbeleid en de vernieuwde BBV-voorschriften dienen de grondexploitaties van de lopende plannen jaarlijks herzien te worden. Deze geactualiseerde grondexploitaties zijn eveneens in de Projectenrapportage opgenomen.

De Projectenrapportage Gebiedsontwikkeling 2020 maakt onderdeel uit van de Zomernota 2020 en wordt derhalve gelijktijdig vastgesteld.

7.2 Algemeen

7.2.1 Woningbouw

We zien nog steeds dat er veel vraag is naar nieuwbouwwoningen. De komende jaren staan kwantitatief voldoende nieuwbouwprojecten in de planning om aan de woningvraag te kunnen voldoen. Binnen de woningbouwprogrammering willen we daarnaast ook ruimte blijven bieden aan nieuwe kwalitatief goede nieuwbouwprojecten en maatwerk bieden in de kernen.

7.2.2 Bedrijvenmarkt

Het is belangrijk voor de gemeente om uitgeefbaar bedrijventerrein op voorraad te hebben, om zodoende de dynamiek binnen het bedrijfsleven te kunnen accommoderen. In Raalte concentreert dit aanbod zich op de locatie De Zegge VII. Daarnaast is gestart met de ontwikkeling van de uitbreiding van het bedrijventerrein in Heino.

7.2.3 Actuele onderwerpen

Gevolgen coronacrisis woning- en bedrijvenmarkt

De coronacrisis zal zowel op de woningmarkt als op de markt voor commercieel vastgoed/bedrijven van invloed zijn. De ene sector zal echter zwaarder geraakt worden dan de andere.

Woningmarkt

Voor de woningmarkt geldt dat aan de vraagkant dit jaar een daling wordt verwacht. Dit als gevolg van het dalende consumentenvertrouwen, de mogelijke stijging van de hypotheekrente, de toegenomen financiële onzekerheid en dalend besteedbaar inkomen van toekomstige kopers.

Desondanks zal naar verwachting in absolute zin de vraag op de woningmarkt hoog blijven. De voorwaarden om te kopen zijn nog steeds gunstig en daarnaast blijft de krapte op de markt groot. De verwachte daling in de vraag naar woningen kan op de langere termijn mogelijk resulteren in een daling van de woningprijzen.

Bouwkosten

Op de korte termijn kunnen bouwkosten toenemen door problemen bij de productie en logistiek van het te verkrijgen bouwmetaal. Ook de schaarste aan personeel kan een prijsopdrijvend effect hebben. Op de langere termijn is een verlaging van de bouwkosten te verwachten. De grondstoffen zullen in het algemeen goedkoper worden. De schaarste aan metaal en personeel zal afnemen als gevolg van een teruglopend aantal projecten. Opdrachtgevers stellen investeringen in nieuwbouw uit. Wanneer de vraag afneemt zal de stijging van de bouwkosten afvlakken.

Grondwaarde

Met betrekking tot de grondwaarde wordt dit jaar nog geen grote impact verwacht. Een mogelijke daling op langere termijn van de prijs voor een nieuwbouwwoning kan leiden tot lagere grondprijzen.

Bedrijvenmarkt

Veel ondernemers zijn terughoudend en wachten de impact van de coronacrisis af alvorens nieuwe investeringen te doen. Dit is merkbaar bij de verkoop van bedrijventerrein. De belangstelling voor een nieuwe bedrijfskavel is er wel, maar door de afwachtende houding van de ondernemers leidt dit niet altijd tot daadwerkelijke verkoop. De gevolgen hiervan voor de Zegge VII en het in ontwikkeling zijnde bedrijventerrein in Heino, zullen in de loop van dit jaar verder zichtbaar worden.

Rente en inflatie

De coronacrisis zal ook effect hebben op de rente en inflatie. Door de toegenomen vraag naar geld is het waarschijnlijk dat de rente de komende tijd gelijk blijft of zelfs iets zal stijgen. Daarnaast nemen de risico's op de markt toe waardoor kredietverstrekkers een hogere prijs voor hun krediet zullen vragen.

De invloed van de coronacrisis op de inflatie is nog onduidelijk. Enerzijds is er een daling van de consumptieve vraag (neerwaarts effect) en anderzijds daalt ook het aanbod van goederen en diensten (opwaarts effect).

De nadelige effecten zijn sterk afhankelijk van de periode waarin de maatregelen om het coronavirus te bestrijden van kracht zullen zijn. Hoe langer deze periode, en hoe strenger de maatregelen, des te groter de effecten.

Omdat de impact van de coronacrisis nu nog onzeker is, zijn in de geactualiseerde grexen nog geen extra aanpassingen in de prognoses gedaan.

(Bron: Metafoor)

Bedrijventerreinprogrammering

Omdat binnen de gemeente Raalte sprake is van overprogrammering is in de regionale programmering bedrijventerreinen in het plan van aanpak met de provincie afgesproken dat de gemeente Raalte een strategisch plan opstelt om vraag en aanbod aan bedrijventerreinen kwantitatief en kwalitatief in balans te brengen.

Voor analyse en het strategisch plan is externe ondersteuning gevraagd.

De kosten van inhuur bedragen € 11.875.

Voorgesteld wordt deze kosten van € 11.875 ten laste van de grondexploitatie/algemene reserve grondexploitatie te brengen.

7.3 Bouwgrond in exploitatie

De gemeente Raalte kent 16 actieve grondexploitaties. Conform de Nota Grondbeleid en de BBV-voorschriften moeten deze jaarlijks geactualiseerd worden.

De gezamenlijke herziene grexen laten het volgende resultaat zien.

Resultaat grexen

Resultaat	Jaarrekening 2019		Projectenrapportage 2020		Verschil	
	CW 1-1-2020	EW	CW 1-1-2020	EW	CW 1-1-2020	EW
Pos. expl resultaat	5.162.139	5.615.027	5.938.143	6.506.132	776.004	891.105
Neg. expl resultaat	-5.476.657	-6.834.760	-5.355.124	-6.677.209	121.533	157.551
Totaal	-314.518	-1.219.733	583.019	-171.077	897.537	1.048.656

Op grond van de BBV-voorschriften is in 2019 tussentijds een deel van het verwachte exploitatieresultaat reeds als tussentijdse winstneming (2,2 mln.) genomen.

Het totaal van de complexen met een negatief exploitatieresultaat (op contante waarde) is afgenomen met € 121.533. Dit betekent dat de voorziening verwachte verliezen met hetzelfde bedrag vermindert kan worden (ten gunste van de algemene reserve grondexploitaties).

Het verschil van het totaal exploitatieresultaat projectenrapportage 2020 ten opzichte van de jaarrekening 2019 wordt met name veroorzaakt door:

- een daling van het rentepercentage vanaf 1-1-2021 met 0,2%;
- aanpassing nog te maken kosten bouw- en woonrijp maken op basis van laatste aanbestedingen en genoemde normbedragen;
- opnemen nieuw complex Kleine Hagen fase 2 met een positief exploitatieresultaat.

Complex Franciscushof /Zuidrand

In de geactualiseerde grondexploitatie van complex 17 Franciscushof is geen rekening gehouden met de ontwikkeling rondom de zuidrand van dit plangebied.

Door onder andere de verbreding van de N35 en gewijzigde inzichten met betrekking tot het gewenste woningbouwprogramma voor dit plangebied zijn de voorbereidingen gestart voor een nieuwe inrichting van de zuidrand, waarbij aspecten als duurzaamheid, groen en water belangrijke pijlers zijn. Hierdoor zal het aantal m² uitgeefbaar gebied minder worden dan voorzien in het huidige bestemmingsplan. Door de als gevolg daarvan lagere grondopbrengsten bestaat de mogelijkheid dat het huidige positieve exploitatieresultaat onder druk komt te staan. Mocht de exploitatie negatief worden dan zal hiervoor een voorziening moeten worden getroffen ten laste van de algemene reserve grondexploitaties. Door onder andere onduidelijkheid over Knooppunt Raalte en de het ruimtegebruik van de verbreding van de N35 heeft de herontwikkeling van de Zuidrand vertraging opgelopen.

Op dit moment (1 juni 2020) wordt het nieuwe stedenbouwkundige plan nader uitgewerkt.

Kavelverkoop woningbouw

In het nieuwbouwsegment is nog steeds sprake van een grote belangstelling voor vrije kavels, waarop naar eigen idee, binnen de bestemmingsplanregels, een woning gerealiseerd kan worden. We merken wel dat de markt ook tegen beperkingen aanloopt. Bijvoorbeeld door de forse stijging van de bouwkosten (onder andere door aardgasloos moeten bouwen) behoort nieuwbouw niet voor een ieder tot de mogelijkheden en dat zien we dan ook terug bij de laatste uitgiftes van bouw kavels.

Daarnaast speelt de onzekerheid van de impact van de coronacrisis op de woningmarkt. Dit kan mogelijk leiden tot een afnemende vraag. Vooralsnog zijn de prognoses met betrekking tot de kavelverkoop niet aangepast.

In de eerste helft van 2020 hebben de volgende kaveluitgiftes plaatsgevonden:

- Lierderholthuis fase 2 (8 vrije kavels);
- Kleine Hagen fase 2 Laag Zuthem (13 vrije kavels);
- Salland II fase 4b (16 kavels sociale huur en 16 kavels rijwoningen).

In het volgende overzicht is de stand van zaken (1 juni 2020) van de verkoop van woningbouwkavels weergegeven.

In de kolom raming 2020 is de verwachte kavelverkoop vermeld die opgenomen is in de oorspronkelijk grondexploitaties (begroting 2020). Op basis van de geactualiseerde grondexploitaties zijn in de kolom 'projectenrapportage 2020' de aangepaste verkoopprognoses opgenomen.

Kavelverkoop woningen

Naam complex	Raming begr. 2020	Proj.rapp. 2020	Peildatum 1-6-2020	
			Verkocht 2020	In optie
Onderhanden werk woningbouw				
17- Franciscushof / de Terpen	3	1	1	4
17- Franciscushof / Singel	6	8	6	5
50- Salland II fase 3 / Hoenlo	31	32	29	3
50- Salland II fase 3 / Hogenhof	16	32	16	16
69- Oerland / Pereland Broekland	0	1	1	0
74- Borgwijk Luttenberg	2	0	0	0
76- Wörmink Mariënheem	5	5	5	0
78- de Veldegge Heeten	7	9	6	4
79- 't Broeck Broekland	8	4	3	1
85- de Kleine Hagen Laag Zuthem fase 2	0	0	0	11
87- Lierderholthuis fase 2	0	0	0	1
93- locatie voorm. Hartkampschool	0	8	8	3
Totaal woningbouw	78	100	75	48

Toelichting:

De Kleine Hagen Laag Zuthem fase 2

In het voorjaar van dit jaar heeft de kaveluitgifte plaatsgevonden, waarna 11 kavels in optie zijn genomen. De daadwerkelijke levering (passering notariële akte) van deze in optie genomen kavels wordt in 2021 verwacht.

Naam complex	Raming begr. 2020	Proj.rapp. 2020	Peildatum 1-6-2020	
			Verkocht 2020	In optie
46- Sallandse Poort kantoren	1	0	0	0
Totaal kantoren	1	0	0	0

Onderhanden werk bedrijventerrein (in ha)

72- de Zegge VI / ontwikkeling derden	0,2	0,3	0,3	0,5
77- de Zegge VII	1,3	1,3	0,8	8,0
Totaal bedrijventerrein (ha)	1,5	1,6	1,1	8,5

Kantoren

De vestigingsmogelijkheden zijn verruimd waardoor de interesse voor de kantorenlocatie Sallandse Poort afgelopen jaren gestegen is. Er zijn nog twee kavels beschikbaar.

Bedrijventerrein

Het bedrijventerrein De Zegge VII is inmiddels geheel bouwrijp gemaakt. Diverse ondernemers hebben aangegeven belangstelling te hebben voor een bedrijfskavel op dit bedrijventerrein. Concreet heeft dit geleid in 2020 (peildatum 1 juni) tot de verkoop van in totaal 1,1 ha. bedrijventerrein en het in optie geven van 8,5 ha. Daarnaast worden verkoopgesprekken gevoerd met diverse ondernemers die belangstelling hebben voor een nieuwe bedrijfskavel.

Zoals eerder gemeld zal de coronacrisis naar alle waarschijnlijkheid gevolgen hebben voor de afzet van bedrijfskavels. Omdat op dit moment de mate hiervan nog onzeker is, is de prognose van verkoop van bedrijventerrein binnen de betreffende grondexploitaties niet aangepast.

Bedrijventerrein Heino

Inmiddels zijn de voorbereidingen gestart om te komen tot een nieuw bedrijventerrein in Heino. Als hier sprake zal zijn van gemeentelijke grondexploitatie moet rekening worden gehouden met een negatief exploitatieresultaat. Hiervoor zal dan een voorziening ten laste van de algemene bestemmingsreserve getroffen moeten worden.

Doordat de gemeente Raalte een overcapaciteit aan bedrijventerrein heeft op de Zegge VII, zal de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein in Heino, als gevolg van de gemaakte provinciale afspraken in het kader van de bedrijventerreinen programmering, mogelijk een negatief effect hebben op de grex van de Zegge VII.

7.4 NIEGG (Nog niet In Exploitatie Genomen Gronden)

In de BBV-voorschriften is opgenomen, dat van gronden welke op korte termijn leiden tot BIE (bouwgrond in exploitatie) de voorbereidingskosten voor een periode van 5 jaar geactiveerd mogen worden. Hierna moeten de kosten geleid hebben tot een actieve grondexploitatie, dan wel moeten ze afgeboekt worden.

Gronden die mogelijk binnen 5 jaar leiden tot een nieuwe BIE zijn:

- Locatie Marissink Nieuw Heeten;
- Locatie Timmermanshuis Nieuw Heeten;
- Locatie Molenweg Heino

Van alle hierboven genoemde locaties is het ontwikkeltraject gestart.

Woningbouw Heino; locatie Molenweg

Na het doorlopen van een interactief proces heeft de gemeenteraad een locatie aan de Molenweg aangewezen als uitbreidingslocatie voor woningbouw. Gekozen is voor actief grondbeleid, waardoor de gemeente de volledige regie voert maar ook alle risico's heeft. De gronden zijn inmiddels aangekocht en de voorbereidingen om te komen tot een nieuw bestemmingsplan zijn gestart, waarbij nadrukkelijk de inwoners van Heino betrokken worden. Voor het opstellen van een stedenbouwkundig plan e.d. is een extern bureau ingehuurd.

Woningbouw Luttenberg

Omdat de locatie Borgwijk zo goed als volgebouwd is, wordt een nieuwe woningbouwlocatie ontwikkeld om aan de vraag naar woningen in Luttenberg te voldoen.

De keuze voor de ontwikkeling van een nieuwe woonwijk is gevallen op de locatie aan de Luttenbergerweg. Ook voor deze locatie is gekozen voor actief grondbeleid. Op grond hiervan zijn de onderhandelingen over de verwerving van het perceel gestart. Gelijktijdig is begonnen met het ontwerpen van het stedenbouwkundig plan. Bij het opstellen van het stedenbouwkundig plan zullen de inwoners van Luttenberg betrokken worden.

Woningbouw Nieuw Heeten / Locatie Marissink

Om in de toekomstige woningbouwbehoefte van Nieuw Heeten te kunnen voldoen, zijn de voorbereidingen gestart voor de ontwikkeling van de in gemeentelijk eigendom zijnde, locatie Marissink. In samenwerking met Plaatselijk Belang en de inwoners is de planvorming opgepakt. Het ontwerp stedenbouwkundig plan is nagenoeg gereed.

Locatie Timmermanshuis Nieuw Heeten

Om te voorzien in de behoefte en wens van Plaatselijk Belang wordt de locatie Timmermanshuis bestemd voor een 3-tal woon-werk kavels. Hiermee wordt voldaan aan de behoefte om vestiging van lokale bedrijven te faciliteren. Het stedenbouwkundig plan is inmiddels vastgesteld en het nieuwe bestemmingsplan wordt opgesteld.

Locatie Brink 2 Raalte

De opstallen op Brink 2 zijn vanaf juni 2020 niet meer in gebruik voor kinderopvang en als noodlokalen voor de Korenbloem. Conform de Nota Grondbeleid gaan de opstallen en het perceel tegen boekwaarde over naar de grondexploitatie. De ambitie is de locatie in te vullen met een plan dat goed aansluit op de structuur van de wijk, woningen toevoegt die in de woningprogrammering zijn opgenomen, en een prettige woonomgeving oplevert. Ook de herontwikkeling van deze locatie zal participatie onderdeel uitmaken van het ontwikkeltraject.

Voor de voorbereiding van de herontwikkeling van de locatie Brink 2 wordt een krediet gevraagd van € 25.000, dat te zijner tijd onderdeel zal zijn van de grondexploitatie.

Voorgesteld wordt een krediet te ramen van € 25.000 voor locatie Brink 2 ten laste van de grondexploitatie.

7.5 Risico's

Voor de in exploitatie zijnde complexen geldt onderstaande risicokaart.

Risicokaart

Nr.	Omschrijving	GREX	risico	Toelichting
Woningbouw				
17	Franciscushof	!	!	hoge boekwaarde, lange looptijd, herontwikkeling zuidrand
46	Sallandse Poort	×	!	negatief exploitatieresultaat
47	Salland II fase 2	✓	✓	
50	Salland II fase 3	✓	✓	
69	Oerland / Pereland Broekland	✓	✓	
74	Borgwijk Luttenberg	✓	✓	
76	de Wörmink Mariënheem	✓	✓	
78	de Veldegge Heeten	✓	✓	
79	t Broeck Broekland	✓	✓	
84	Kleine Hagen fase 1	×	!	negatief exploitatieresultaat
85	Kleine hagen fase 2	✓	✓	
87	Lierderholthuis fase 2	✓	✓	
88	Lierderholthuis fase 1	×	!	negatief exploitatieresultaat
93	Hartkampschool	×	!	negatief exploitatieresultaat
Bedrijven				
72	de Zegge VI	✓	✓	risico bij ontwikkelaar
77	de Zegge VII	×	!	negatief expl.resultaat, hoge boekwaarde en lange looptijd
Nieuwe locaties				
	Molenweg Heino	!	!	relatief hoge boekwaarde
	Locatie Timmermanshuis	✓	✓	lage boekwaarde
	Marissink Nieuw Heeten	✓	✓	lage boekwaarde
	Bedrijventerrein Heino nw.	!	!	nog geen grondpositie
	Woningbouw Luttenberg nw.	!	!	nog geen grondpositie

Negatief exploitatieresultaat

Een viertal exploitaties (Sallandse Poort, de Zegge VII, de Kleine Hagen Laag Zuthem 1^e fase en Lierderholthuis 1^e fase) sluit met een negatief resultaat. Conform de BBV-voorschriften is hiervoor een voorziening getroffen. Omdat het exploitatieresultaat negatief is, zal een tegenvaller direct financiële gevolgen hebben. Er zal dan een extra storting in de voorziening te verwachten verliezen doorgevoerd moeten worden. Deze komt dan ten laste van de algemene reserve grondexploitatie. Omdat de complexen Kleine Hagen 1^e fase en Lierderholthuis 1^e fase in de afrondende fase zitten, is het risico binnen deze projecten beperkt.

In de toelichting van de afzonderlijke complexen in de Projectenrapportage is bij de uitwerking van de risico's en kansen, het financieel effect op het eindresultaat berekend wanneer er sprake zou zijn van een wijziging in de parameters.

Naast de gevoeligheid met betrekking tot de parameters hebben verdere vertraging (tijd), een veranderende afzet (lagere opbrengsten) en de aanbestedingsmarkt (kostenstijging), gevolgen voor het eindresultaat. Deze scenario's zijn eveneens doorberekend.

Op basis van de doorberekende scenario's is een inschatting gemaakt van het totale financiële risico binnen de grondexploitatie. Afgerond is het totale risico berekend op € 5 mln., als volgt onderverdeeld:

Financiële risico grondexploitatie

Bedragen in €

Resumé	bedrag
woningbouw	1.705.520
kantoren	65.386
bedrijventerrein	3.203.580
totaal	4.974.486
	afgerond 5.000.000

In de jaarrekening 2019 was het risico binnen de grondexploitatie nog berekend op € 4,9 mln. Het berekende risicobedrag van € 5 mln. maakt onderdeel uit van het totale weerstandsvermogen.

Risico's overige terreinen

In het in de projectenrapportage opgenomen overzicht van Overige Terreinen zijn de niet voor ontwikkeling benodigde gronden gewaardeerd op de agrarische waarde. Het risico van bijvoorbeeld afwaarderen is hierdoor niet meer aanwezig. Gronden die niet meer nodig zijn om in portefeuille te houden, worden verkocht. Het risico binnen het onderdeel Overige Terrein is derhalve zeer beperkt.

7.6 Reservepositie grondexploitatie

De algemene reserve grondexploitatie kent per 1-1-2020 een stand van € 5 mln. Dit is de in de Nota Grondbeleid bepaalde bovengrens.

Op basis van de geactualiseerde grondexploitaties 2020 is de volgende prognose van de algemene reserve grondexploitatie voor 2020 opgemaakt:

Stand Algemene reserve grondexploitatie 2020

Bedrag in €

Omschrijving	2020
Stand per 1-1	5.000.000
Stortingen	2.177.455
Onttrekkingen	1.227.055
Afroming reserve	950.400
Stand per 31-12	5.000.000

Op basis van de geactualiseerde grexen 2020 is de tussentijdse winstneming 2020 ingeschat op € 1,8 mln., als volgt opgebouwd:

Tussentijdse winstneming 2020 totaal op basis van geactualiseerde GREXen

Bedragen in €

Nr	Complex	Winstneming 2020
17	47- Salland II fase 2	625.000
50	Salland II fase 3	910.000
69	Broekland Oerland	-47.800
74	Borgwijk Luttenberg	30.000
76	Wormink Mariënheem	145.000
78	Veldegge Heeten	115.000
79	t Broeck Broekland	55.000
	Totaal	1.832.200

In de jaarrekening 2020 zal de definitieve winstneming bepaald worden.

Het hierboven berekende surplus (€ 950.400) boven de grens van € 5 mln. komt ten gunste van de algemene bestemmingsreserve. De algemene reserve grondexploitatie maakt onderdeel uit van het totale weerstandsvermogen.

In het overzicht hierboven is geen rekening gehouden met de risico's van een mogelijke negatieve exploitatie bij de volgende actuele ontwikkelingen:

- (Her)ontwikkeling Zuidrand Franciscushof;
- Bedrijventerrein Heino en financiële gevolgen hierdoor voor de Zegge VII.

Voorziening te verwachte verliezen

Na actualisatie van de grexen 2020 blijkt dat ten opzichte van de jaarrekening 2019 een bedrag van € 121.533 teruggestort kan worden vanuit de voorziening te verwachte verliezen naar de algemene reserve grondexploitatie.

De mutatie is als volgt berekend:

Voorziening te verwachten verliezen

Bedragen in €

Nr	Complex	jaarrekening 2019	PR 2020	mutatie t.o.v. jaarrek. 2019
46	Sallandse Poort	-616.442	-639.550	-23.108
77	De Zegge VII	-4.029.070	-3.896.199	132.871
84	Kleine Hagen fase 1	-112.354	-109.652	2.702
88	Lierderholthuis fase 1	-202.185	-196.548	5.637
93	Hartkampschool	-516.606	-513.175	3.431
	Totaal	-5.476.657	-5.355.124	121.533

7.7 Parameters

Bij het herzien van de grondexploitaties (GREX) is rekening gehouden met de volgende parameters:

Parameters GREX

Omschrijving	2019	2020	2021 e.v.
Rentepercentage nieuwe investeringen	1,50%	1,45%	1,25%
Rentepercentage boekwaarde	1,50%	1,45%	1,25%
Kostenstijging GWW	3,0%	2,0%	2,0%
Kostenstijging plankosten	2,0%	3,0%	2,0%
Opbrengstenstijging woningbouw	1,5%	2,0%	1,0%
Opbrengstenstijging bedrijven	0,0%	0,0%	0,0%

Hoofdstuk 8: Financiële overzichten

Wat heeft het ons (tot nu toe) gekost?

Bedragen in €

S=structureel
E=eenmalig

- is voordeel

Prog. Taak	Ontstaan door:	S/E	2020	2021	2022	2023
Autonome ontwikkelingen/extra budgetten exploitatie						
1	8.2	Inhuurkosten strategisch plan bedrijventerreinprogramming	E	11.875		
1	8.2	t.l.v. alg. reserve grondexploitatie	E	-11.875		
1	8.2	Vorbereidingskrediet locatie Brink 2	E	25.000		
1	8.2	t.l.v. alg. reserve grondexploitatie	E	-25.000		
1	2.1	Oversteekplaatsen Heino en Raalte	E	55.000		
1	7.4	Kosten opstellen basisontwerp verkabeling kern Raalte	E	58.528		
1	2.1	Vorbereidingskrediet verkeersoplossing Raalte-N. Burg. Z.laan	E	50.000		
1	2.1	t.l.v. reserve bovenwijkse voorzieningen	E	-50.000		
2	5.7	Eikenprocessierups	E	30.000		
Alg.d	0.4	Ondersteuning aanbesteding vervanging voertuigen	E	17.000		
		Kapitaallasten vervanging voertuigen	S	1.322	1.322	1.322
		Terugramen kapitaallasten 1e jaar	E	-1.322		
Alg.d	0.4	Dekking stelpost reservering kapitaallasten reguliere vervangingsinvesteringen vanaf 2023	S			-1.322
2	2.1	Doorbelasting straatvegen naar afvalverwijdering	S	-66.897	-66.897	-66.897
3	6.4	Extra bijdrage Stichting Werk Raalte i.v.m. derving inkomsten door coronamaatregelen	E	150.000		
3	0.8	Ten laste van reserve sociaal	E	-150.000		
3	4.3	Lagere kosten peuterwerk	E	-90.000		
3	4.3	Verlagen budget Onderwijsachterstandenbeleid	S	-53.590	-53.590	-53.590
3	6.1	Verhogen budget Kinderopvang	S	53.590	53.590	53.590
3	4.3	Vervallen huurinkomsten Koos locatie de Brink 2	S	36.093	46.815	46.815
4	6.82	Extra bijdrage Veilig Thuis	E	66.804		
4	0.8	Ten laste van reserve Sociaal	E	-66.804		
4	4.3	Lagere kosten leerlingenvervoer	E	-75.000		

4	7.1	Lagere kosten GGD	E	-28.000				
6	3.1	Verhogen krediet promotie en marketing	E	15.000				
6	3.1	Ten laste van reserve Grondexploitatie	E	-15.000				
		Vervanging toplaag kunstgrasveld VV Heino (kapitaallasten)	S	3.690	3.690	3.690	3.690	
		Dekking ten laste van gekoppelde reserve kunstgrasvelden	S		-3.000	-3.000	-3.000	
7	5.2	Bespaarde rente	S		-690	-690	-690	
		1e jaar terugramen	E	-3.690				
		Storting in gekoppelde reserve kunstgrasvelden	E	30.000				
		Onttrekking uit reserve renovatie sportvelden	E	-30.000				
7	5.3	Verhogen budgetsubsidie Hoftheater	S	17.000	17.000	17.000	17.000	
Alg.d	0.8	Dekking stelpost indexatie gesubsidieerde instellingen	S	-17.000	-17.000	-17.000	-17.000	
7	5.3	Verhogen krediet restauratie Strunk	E	33.000				
7	5.3	Dekking onderhoudsbudget gebouwen	E	-28.000				
7	7.4	Dekking krediet Duurzaamheid	E	-5.000				
<i>Nw evenwicht Sportbedrijf Raalte:</i>								
7	5.1	SBR exploitatieresultaat 2019	E	325.000				
7	5.1	Tlv res. Aanloopverliezen Nw Tijenr.	E	-325.000				
7	5.1	SBR indexering 2020	S	58.000	58.000	58.000	58.000	
Alg.d	0.8	T.l.v. stelpost Indexatie gesubs. Instellingen	S	-58.000	-58.000	-58.000	-58.000	
7	5.1	SBR expl.res. 2020, 2021 en 2022	E	150.000	55.000	41.000		
7	5.1	SBR Compensatie natuurlijk verloop formatie (2020-2023)	E	62.000	46.500	31.000	15.500	
7	4.2	De Linderte, verbouw en functionele aanpassing	E	48.521				
7	4.2	Nieuwbouw de Korenbloem, kpl. extra krediet	S	13.200	13.200	13.200	13.200	
7	4.2	Terugramen kapitaallasten 1e jaar	E	-13.200				
7	4.2	OBS De Vogelaar, uitbreiding Het Eibernest en funct.aanpassingen	S	3.940	3.940	3.940	3.940	
7	4.2	Terugramen kap.lasten 1e jaar	E	-3.940				
8	1.1	Teruggave Veiligheidsregio IJsselland	E	-50.457				
8	1.2	Veiligheidshuis	E	7.600				
9	0.1	Verordening rechtspositie raadsleden en commissieleden	S	30.000	30.000	30.000	30.000	
		Loonkosten tijdelijk vervangend raadslid	E	10.000				

9	0.2	Krediet Uitvoering Ambitie op dienstverlening	E	20.000			
9	0.2	Krediet Kortcyclisch meten	E	-20.000			
Alg.d	0.5	Vrijval stelpost rente schommelingen	E	-235.000			
Alg.d	Div	Voordeel kapitaallasten door uitstel vervangingsinvesteringen	E	-129.582			
Alg.d	0.8	Terug ramen rente en afschrijving	E	-62.379			
Alg.d	0.5	Minder dividend Vitens	E	36.000			
Alg.d	0.5	Meer dividend ROVA	E	-63.638			
Alg.d	6.1	Hogere opbrengst OZB	E	-50.000			
Alg.d	0.7	Hogere algemene uitkering meicirculaire 2020	S	-1.432.000	-2.473.000	-2.975.000	-2.509.000
Alg.d	0.8	Koplopertraject clientondersteuning	S	276.000			
Alg.d	0.8	Loon- en prijscompensatie 2020 jeugd	S	227.000	227.000	227.000	227.000
Alg.d	0.8	Loon- en prijscompensatie 2020 Wmo-taken vanaf 2015	S	145.000	145.000	145.000	145.000
Alg.d	0.8	Invoering Wet Inburgering	S	75.000	48.000	107.000	118.000
Alg.d	0.8	Ambulantisering GGZ	S	35.000	43.000	50.000	50.000
Alg.d	0.8	Maatschappelijke opvang inburgeringsplichtige	S	24.000			
Alg.d	0.8	Bijstelling Wet verplichte GGZ	S	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Alg.d	0.8	BBZ levensvatbaarheidsonderzoek	S	11.000	11.000	11.000	11.000
Alg.d	0.8	Toezicht en handhaving voorschoolse educatie	S	8.000	8.000	8.000	8.000
Alg.d	0.8	Donorwet	S	7.000	13.000	13.000	13.000
Alg.d	0.8	Gezond in de Stad	S	4.000	4.000		
Alg.d	0.8	Toezicht en handhaving energieprestatie gebouwen	S	4.000			
Alg.d	0.8	Brede impuls combinatiefuncties/ buursportcoaches	S	1.000	1.000	1.000	1.000
Alg.d	0.8	Mutaties Algemene uitkering t.l.v. sociaal domein	S	-79.000	-24.000	-24.000	-24.000
Alg.d	0.8	Stelpost loon- en prijsstijging (begroting 2021)	S		1.659.000	1.659.000	1.659.000
Alg.d	0.8	Mutatie DU armoedebestrijding kinderen	S		-5.000	-5.000	-5.000
Alg.d	0.7	Hogere Integratie-uitkering sociaal domein meicirculaire 2020	S	-77.852	-318.324	-335.830	-338.297
Alg.d	0.8	Stelpost jeugd/voogdij 18+	S	15.423	252.745	252.745	252.745
Alg.d	0.8	Stelpost participatie	S	62.429	65.579	83.085	85.552
Div.	Div.	SPP/Loonsomkader	E			21.290	151.290
Div	Div	Eenmalige kleine en administratieve wijzigingen	E	2.500			

Div	Div	Structurele kleine en administratieve wijzigingen	S	-33.965	-33.965	-33.965	-33.965	
Div	Div	Voordelen doorschuiven kredieten naar 2021	E	-1.025.388	920.524	55.864	49.000	
Div	Div	Rentevoordeel schuiven kredieten	E	-46.528	-62.029			
Div	Div	Afschrijvingsvoordeel kredieten	E	-28.503	-197.076			
Totaal gevolgen zomernota 2020				-2.151.095	399.334	-654.431	-112.117	
Totaal eenmalig				E	-1.429.478	762.919	149.154	215.790
Totaal structureel				S	-721.617	-363.585	-803.585	-327.907
Totaal					-2.151.095	399.334	-654.431	-112.117

Aanpassingen per programma totaal

Bedragen in €

- is voordeel

Nr	Programma	2020	2021	2022	2023
1	Ruimt.ontwikkeling, woon- en werkomg.	-336.472	395.000	0	0
2	Integraal beheer openbare ruimte	-220.549	-142.377	-59.429	-66.293
3	Onderwijs, werk en inkomen	-128.907	46.815	46.815	46.815
4	Maatsch. ondersteuning en jeugdhulp	-131.300	11.700	-18.300	-18.300
5	Duurz.heid, klimaatadaptatie, energietrans.	-300.000	235.000	40.000	40.000
6	Economie	-30.450	39.550	4.550	4.550
7	Sport, cultuur en maatschappelijk vastgoed	335.521	193.638	164.138	107.638
8	Openbare orde en veiligheid	-42.457	400	400	400
9	Bestuur en dienstverlening	-57.000	107.000	30.000	30.000
10	Alg. dekkingsmiddelen, resultaten, onvoorz.	911.614	-886.726	-208.174	-144.810
Totaal		0	0	0	0

Begroting 2020 na wijzigingen zomernota

Bedragen in €

- is voordeel

Prog. nr	Begroting 2020			Prognose 2020			Verschil saldo begroting-prognose
	Lasten 2020	Baten 2020	Saldo 2020	Lasten 2020	Baten 2020	Saldo 2020	
1	13.265.250	-9.919.465	3.345.785	8.370.653	-5.361.340	3.009.313	-336.472
2	20.570.120	-9.938.783	10.631.337	18.952.812	-8.542.024	10.410.788	-220.549
3	16.474.072	-7.448.241	9.025.831	16.418.539	-7.521.615	8.896.924	-128.907
4	23.082.271	-1.799.952	21.282.319	23.338.577	-2.187.558	21.151.019	-131.300
5	4.074.741	-4.256.161	-181.420	3.598.643	-4.080.063	-481.420	-300.000
6	1.526.927	-851.450	675.477	1.116.277	-471.250	645.027	-30.450
7	6.813.650	-1.351.546	5.462.104	7.457.171	-1.659.546	5.797.625	335.521
8	3.238.848	-237.823	3.001.025	3.196.391	-237.823	2.958.568	-42.457
9	2.802.672	-573.284	2.229.388	2.745.672	-573.284	2.172.388	-57.000
Alg	14.095.205	-69.567.051	-55.471.846	14.363.214	-68.923.446	-54.560.232	911.614
Totaal	105.943.756	-105.943.756	0	99.557.949	-99.557.949	0	0

BIJLAGEN

Stand algemene bestemmingsreserve 2020

Bedragen in €

Omschrijving	Mutatie	Stand
Stand per 01 januari 2020		13.209.898
Rekeningsresultaat 2019		1.715.064
Totaal		14.924.962
<i>Claims via raadsbesluit rekening 2019:</i>		
* lijst eenmalige kredieten naar 2020	-325.593	
* eenmalige uitgaven 2019 naar 2020	-563.056	
* stelposten algemene uitkering naar 2020	-246.343	
* eenmalige posten ten laste van Algemene bestemmingsreserve	-231.488	
		-1.366.480
Overbrengen kapitaalkredieten van 2019 naar 2020 al t.l.v. Algemene bestemmingsreserve		-1.527.935
		-2.894.415
Saldo per 1-1-2020		12.030.547
Dekking begroting 2020		-2.950.326
Dekking begroting 2021		-1.266.631
Dekking begroting 2022		-537.397
Dekking begroting 2023		116.513
Stand algemene bestemmingsreserve per		7.392.706

Mutaties in reserves in 2020 bevoegdheid van de raad

Bedragen in €

- is voordeel

Bwn	Omschrijving reserve	WBS	Omschrijving	Bedrag
Uitname uit reserves				
117	Kracht van Salland	M6810201	kari's crackers M8802030	-25.000
118	Kracht van Salland	M6810201	Hartverwarmende Weide M8802035	-5.000
121	Reserve SPP	div.	generatiepact	-230.754
153	Egalisatieres soc domein	M6922104	verwacht negatief saldo claimen	-356.172
nb	Onderhoud gebouwen	M8550 div.	minder groot onderhoud gebouwen	161.337
Totaal uitname				-455.589
Storting in reserves				
121	Reserve SPP	div.	voordeel vervallen uitloopschalen	3.289
nb	Alg reserve bouwgrondexpl.	M6830300	extra verkoop restgronden Zegge VII	49.038
Totaal storting				52.327

Beschikbaar stellen kredieten 2020 bevoegdheid van de raad

Bedragen in €

Bwn	Omschrijving	WBS	Dekking	Bedrag
115	verv tankinstallatie gem werf	M7052123	ger middelen	15.000
119	verv speeltoestellen 2020	M7556481	stelpost kapitaallasten	174.306
130	verv 2 tractoren beheer	M7052160- 1	ger middelen	235.000
146	verv toplaag vv Heino veld 1	M7557182	ger middelen	120.000
nb	verv wegconstructie zompstraat	M7210042	bestaand krediet	340.000
nb	verv zandbaan Heesweg	M7210043	bestaand krediet	60.000
nb	Marsroute N35	M8210021	bestaand krediet	75.000
Totaal				1.019.306

Stand onvoorzien 2020; structureel en eenmalig

Bedragen in €

Nr	Omschrijving	Mutatie	Stand
Onvoorzien; structurele middelen			
P	Primitieve begroting 2020	50.000	
Resteert d.d.			50.000
Onvoorzien; eenmalige middelen			
P	Primitieve begroting 2020	50.000	
112	verlaging marktgelden incidenteel	-12.875	
140	kosten ivm maatregelen Coronavirus	-10.000	
Resteert d.d.			27.125